

MATEŘSKÁ ŠKOLA ELIŠKA, OPAVA , PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE ,
TEL. 553 715 807, e-mail: skolka@mseliska.cz, www.mseliska.cz

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„S ELIŠKOU POZNÁVÁME SVĚT“

Č.j.: MSEK/00106/2022

Platnost:

od 1.9.2021

OBSAH ŠVP

OBSAH ŠVP

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.2. HISTORIE ŠKOLY

2.3. SOUČASNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.4. SPOLUPRÁCE ŠKOLY SE SUBJEKTY A PARTNERY

2.5. PODMÍNKY ZAŘAZOVÁNÍ DĚTÍ DO MŠ

III. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. ORGANIZACE

3.2. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

3.3. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

3.4. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

3.5. VĚCNÉ PODMÍNKY

3.6. ŽIVOTOSPRAVA

3.7. SPOLUÚČAST RODIČŮ

IV. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

4.1. NÁPLŇ PŘEDMĚTŮ SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ PÉČE

4.2. JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA DĚTÍ S NEDOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA

V. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

VI. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

VII. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

VIII. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

8.1. ZAMĚŘENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

8.2. DLOUHODOBÉ CÍLE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

8.3. FORMY A METODY VZDĚLÁVÁNÍ

IX. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

9.1. CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY ŠVP

9.2. ČASOVÝ ROZSAH

9.3. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. OBLAST BIOLOGICKÁ – Dítě a jeho tělo
2. OBLAST PSYCHOLOGICKÁ - Dítě a jeho psychika
3. OBLAST INTERPERSONÁLNÍ - Dítě a ten druhý
4. OBLAST SOCIÁLNĚ KULTURNÍ - Dítě a společnost
5. OBLAST ENVIRONMENTÁLNÍ – Dítě a svět

9.4. INTEGROVANÉ BLOKY, ZÁMĚRY A KOMPETENCE

INTEGROVANÝ BLOK: Od maminky do školky

INTEGROVANÝ BLOK: Ze školky do světa

X. EVALUAČNÍ SYSTÉM

10.1. CÍL EVALUACE

10.2. OBLASTI EVALUACE

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název dokumentu: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Jednací číslo: MSEK/106/2022

Platnost dokumentu: od 1.9.2021

Vypracoval: ředitelka školy ve spolupráci s pedagogickými pracovníci

Název školy: Mateřská škola Eliška, Opava, příspěvková organizace

Adresa: Elišky Krásnohorské 2543/8, Předměstí, 74601 Opava

E-mailová adresa: skolka@mseliska.cz

E-mailová adresa pro úřední komunikaci: msek@po-msk.cz

www stránky: www.mseliska.cz

Datová schránka: ryjgmx3

Telefon, mobil: 553 175 807, 731 470 804

Zřizovatel: Moravskoslezský kraj

Adresa zřizovatele: 28.října 117, 702 18 Ostrava

IČ zřizovatele: 70 890 692

Ředitelka školy: Mgr. Petra Kirschnerová

Statutární zástupkyně: Mgr. Helena Honová

Provoz školy: 6.00 hod. – 16.30 hod.

II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Počet tříd: 5

Medvídci, Motýlci, Sluníčka, Berušky a Broučci

Počet dětí na jednotlivých třídách: 10 - 13

Věk dětí: 2 – 7 let

Třídy jsou heterogenní.

Kapacita školy: 70 dětí

Zaměstnanci školy:

Pedagogičtí zaměstnanci : učitelé 11

: asistenti pedagoga 5

Provozní zaměstnanci : 4

Ekonomka školy: 1

2.2. HISTORIE ŠKOLY

Mateřská škola leží na okraji města, v klidném a čistém prostředí. Budova byla postavena v roce 1974 poblíž městského hřbitova současně s malým sídlištěm, v jehož centru je umístěna. Čtyřtřídní mateřská škola s kapacitou 120 – 140 dětí se po osmi letech svého působení začala postupně proměňovat ve školu pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nejprve se název školy změnil na Zvláštní mateřskou školu, pak MŠ pro děti vyžadující zvláštní péči, od roku 1990 do roku 1995 to byla Speciální mateřská škola. Se vstupem do právní subjektivity 9.12.1995 se název změnil na Speciální mateřskou školu pro tělesně postižené. Od roku 2006 jsme byli Mateřská škola pro tělesně postižené, od roku 2008 Mateřská škola Eliška, Opava, E.Krásnohorské 8, příspěvková organizace a od roku 2015 Mateřská škola Eliška, Opava, příspěvková organizace. Přeměna ve školu pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami probíhala postupně od r. 1982. Nejprve to byly dvě speciální třídy pro děti zrakově postižené, potom elokované pracoviště, složené ze dvou tříd

pro děti mentálně postižené při Psychiatrické léčebně a tříd pro děti somaticky postižené na dětském oddělení nemocnice v Opavě a ve Vítkově. V roce 1983 byla v budově školy otevřena třída pro děti s vadami řeči, v roce 1984 třída pro děti mentálně retardované a v roce 1986 třída pro děti tělesně postižené. Ke vzniku této naposled uvedené třídy byly již nutné stavební úpravy.

V roce 1990 se elokované pracoviště stalo samostatnou Speciální MŠ při zdravotnických zařízeních. Další stavební zásahy umožnily v roce 1992 otevření 1. třídy ZŠ pro děti s tělesným a kombinovaným postižením. Provoz této ZŠ byl v budově SMŠ ukončen v roce 1995, kdy zásluhou pedagogů, zdravotníků a díky pochopení zástupců města Opavy došlo k rekonstrukci budovy bývalých jeslí na Dostojevského ulici a škola získala své vlastní prostory. Součástí SMŠ pro TP děti bylo od roku 1993 do 1.1. 2006 Speciálně pedagogické centrum pro tělesně postižené děti a pro děti s vadami řeči, které se ve své činnosti zabývalo komplexní speciálně pedagogickou péčí o děti s tělesným postižením a děti s vadami řeči. 1.1. 2006 se SPC pro TP stalo součástí ZŠ Slezského odboje v Opavě a SPC pro vady řeči součástí ZŠ Havlíčkova v Opavě. Od roku 1997 působí při MŠ občanské sdružení Klub přátel tělesně postižených dětí Opava, který se v roce 2015 transformoval na zapsaný spolek s názvem Klub přátel zdravotně postižených Eliška.

2.3. SOUČASNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola je umístěna v jednopatrové budově. V přízemí se nacházejí dvě třídy s WC, umývárny a šatny pro děti i zaměstnance, terapeutická místnost Snoezelen a multifunkční místnost pro psychomotorickou a sociální rehabilitaci a senzomotorickou integraci s interaktivní učebnou. Dále se v přízemí nachází pracovní rehabilitační pracovnice, vodoléčba, infrasauna, přípravná jídelna, úklidová komora a kancelář ekonomky. V prostorách přístavby je logopedické pracoviště, keramická dílna a místnost pro výpal keramiky. V atriu je instalována terapeutická trampolína a dřevěné prvky pro rozvoj haptiky a hrubé motoriky.

V prvním poschodí budovy jsou tři třídy s WC, umývárny a šatny pro děti a zaměstnance, pracoviště oční ortoptistky, přípravná jídelna, úklidová komora a ředitelna.

Součástí každé třídy je pracovní pro individuální péči vybavena PC, logopedickými, didaktickými a jinými speciálními pomůckami.

Celá budova je bezbariérová, schodiště mezi přízemím a prvním patrem řeší externí zdvižná plošina.

V přízemí budovy se též nachází dílna pro školníka, která je vybavena potřebným nářadím. Ve škole je kotelna na plynové topení.

Kolem budovy se rozkládá velká školní zahrada, jejíž prostory umožňují dětem rozmanité pohybové a další aktivity. Část zahrady je vybavena prvky pro EVVO a polytechnické vzdělávání.

Devítimístné motorové vozidlo Volkswagen Transporter umožňuje svoz dětí ke speciálním programovým aktivitám jako je hipoterapie a aquaterapie a dalším akcím školy.

Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Při škole působí Klub přátel zdravotně postižených Eliška, z.s., který sdružuje rodiče a děti s tělesným a jiným zdravotním postižením, jejich přátele a zainteresované odborníky a jeho hlavním posláním je podpora těchto rodin a integrace dětí s postižením do běžného života. Mezi hlavní činnosti patří organizace ozdravných, integračních a poznávacích pobytů v tuzemsku i zahraničí a pravidelná společná setkání.

2.4. SPOLUPRÁCE ŠKOLY SE SUBJEKTY A PARTNERY

- Slezské gymnázium v Opavě - pomoc studentů v zájmových terapiích, při pořádání akcí pro děti a rodičovskou veřejnost.
- Opavské střední školy a Slezská univerzita – pomoc při zajišťování aktivit Klubu přátel zdravotně postižených Eliška, z. s.
- Střední a vysoké školy s pedagogickým, sociálním a zdravotnickým zaměřením, Slezská univerzita v Opavě – zajištění a vedení odborné praxe studentů.
- Školy samostatně zřízené dle § 16, odst. 9 ŠZ – výměna zkušeností, společné aktivity pro děti, zaměstnance, rodičovskou veřejnost.
- SPC – odborné poradenství, konzultace, poradenství pro rodiče.
- Mateřské a základní školy v rámci opavského regionu – kulturní, sportovní akce pro děti, výměna pedagogických zkušeností, poradenství v oblasti speciálně pedagogické péče.
- KVIC - zajištění a vedení odborných praxí budoucím asistentům pedagoga, DVPP.
- Neziskové organizace, SVČ, Domovy pro seniory apod. – vystoupení, kulturní, vzdělávací, sportovní aktivity.

- Klub přátel zdravotně postižených dětí Eliška, z.s. – společné aktivity pro děti, členy a veřejnost.
- Mateřská škola v Ratiboři – vzájemná výměna zkušeností, společné aktivity pro děti, pedagogy.
- Spolupráce se všemi zdravotnickými pracovníky zainteresovanými do speciální péče.
- MAS Opavsko – účast na projektech zaměřených na vzdělávání dětí, pedagogů, na spolupráci škol.

2.5. PODMÍNKY ZAŘAZOVÁNÍ DĚTÍ DO MŠ

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou přijímány k předškolnímu vzdělávání na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Na základě těchto doporučení a souhlasu zákonného zástupce dítěte rozhoduje o přijetí všech dětí ředitelka školy podle § 165, odst. 2, písm b) Zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a v souladu s ustanovením Vyhlášky č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, s dodržením stanovené kapacity školy a s přihlédnutím k pedagogickým, hygienickým, ekonomickým a prostorovým podmínkám.

III. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. ORGANIZACE

Vzdělávání zajišťují pedagogické pracovnice se speciálně pedagogickým vzděláním dle ŠVP, který je dále rozpracován v TVP jednotlivých tříd. Léčebnou a rehabilitační péči provádějí dle indikace lékařů odborné zdravotnické pracovnice (fyzioterapeutka, oční ortoptistka a klinická logopedka, která provádí odbornou péči ve spolupráci s rodiči).

Rehabilitační pracovnice ve své práci s dětmi využívá Vojtovy i Bobathovy metody, skupinové tělesné výchovy, léčebných prvků jógy, cvičení na terapeutických míčích, vodoléčbu (perličková koupel, vířivá lázeň, přísadové koupele) a elektroléčbu. Tato rehabilitační péče je doplňována hipoterapií, ergoterapií a muzikoterapií.

Oční ortoptistka provádí s dětmi s poruchou binokulárního vidění individuální cvičení na zrakovém stimulátoru CAM, cvičení na makulotestu, amblyotrenažerech, korektorech, odtlumování na troposkopu, cheiroskopu a lokalizátoru. O správném postupu v ortoptické a rehabilitační péči rozhodují odborní lékaři (dětský neurolog, rehabilitační lékař a oční lékaři). Logopedka se zaměřuje na nápravu prostých i mnohočetných dyslálií, pracuje s dětmi s opožděným řečovým vývojem, s dětmi, jejichž nedostatky v řeči způsobuje DMO nebo LMD, věnuje se dětem, u nichž je diagnostikována vývojová dysfázie, dysartrie, afázie, koktavost, brebtavost, rozštěpy patra a další těžké vady řeči. Speciální pedagogové - logopedické asistentky/preventistky pokračují v této nápravě a v prevenci v rámci třídy.

Děti mají v mateřské škole možnost účastnit se speciálních programových aktivit jako je hipoterapie - léčba jízdou na koni, aquaterapie v nedalekém bazénu, canisterapie, pobytu v infrasauně, která byla vybudována v prostorách rehabilitace, trampolingu a haptické stimulace v prostorách atria, pobyt v solné jeskyni v zimních měsících. V relaxační místnosti Snoezelen je využívána senzomotorická a bazální terapie, která se snaží uspokojovat individuální potřeby stimulací všech využitelných smyslů. V místnosti pro psychomotorickou a sociální rehabilitaci děti využívají metodu míčkových a olejových masáží a rozvíjení senzomotorické integrace. Děti také pracují na počítačích a interaktivní tabuli formou hrových vzdělávacích programů. Mají možnost účasti v zájmových terapiích (se sportovním, hudebním, výtvarným a keramickým zaměřením). Od roku 2003 probíhá spolupráce se studenty Slezského gymnázia v Opavě, kteří v těchto zájmových terapiích aktivně pomáhají a umožňují tak účast i dětem s těžším postižením.

Postupem let docházelo v běžném hovoru o škole ke zjednodušení názvu na „školka Eliška“. Toho bylo využito k vytvoření postavy copaté Elišky, která se stala logem a symbolem školy, je ústředním motivem všeho dění ve škole a provází děti po celou docházku do MŠ. Od 1.1.2008 je Eliška i součástí názvu mateřské školy. Provázela děti školním vzdělávacím programem „Krokem rokem s Eliškou“, „S Eliškou slavíme celý rok“ a „S Eliškou nás baví svět“. Nyní je průvodcem školního vzdělávacího programu „S Eliškou poznáváme svět“.

Mateřská škola Eliška je otevřena všem dětem se speciálními vzdělávacími potřebami od nejlehčích forem až po těžká postižení, což znamená neustálé vzdělávání všech pracovníků v oblastech speciální péče. To probíhá účastí na vzdělávacích akcích různých akreditovaných vzdělávacích pracovišť, studiem odborné literatury, vyhledáváním potřebných informací na internetu a konzultacemi na pedagogických radách. Přijímány jsou pouze kvalifikované pedagogické pracovnice.

Režim dne je z důvodů speciálních programových aktivit stanoven pro každou třídu a konkrétní děti individuálně. Učitelky jsou povinny ho pružně přizpůsobovat aktuálním podmínkám a potřebám dětí (nemocnost dětí, pedagogů, jiné organizační důvody a pod.). V mateřské škole je dostatečně dbáno na soukromí dětí, pokud mají potřebu uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, je jim to umožněno. Spojování tříd je omezeno na nezbytnou míru.

Scházení dětí, individuální a skupinové hry, komunitní kruh:

Hry a spontánní činnosti dětí probíhají v době od 6.00 do 8.45 hod. a odpolední hry a spontánní činnosti do odchodu dětí od 15.00 do 16.30 hod. Spontánní hry a činnosti jsou zařazovány i v případech nepřízně počasí místo pobytu venku.

Aktivity řízené pedagogem:

Časové rozložení řízených činností je na každé třídě individuálně zpracované do tematických režimů týdenního programu vzdělávací práce. V těchto režimech jsou zapracovány též další dílčí programové aktivity školy jako hipoterapie, canisterapie, aquaterapie, saunování v infrasauně, práce dětí na počítačích formou hrových výukových programů, Snoezelen, míčkování, olejové masáže, trampolining, senzomotorická integrace, pobyt v solné jeskyni.

Pohybové aktivity:

Denně jsou realizovány ranní pohybové chvílky se zařazováním prvků jógy, 1x týdně řízená tělovýchovná aktivita, 1x týdně pobyt v bazénu, 1x týdně hipoterapie (děti s tělesným postižením), 1-2 x týdně pobyt v infrasauně, 1x týdně trampolining, 1x týdně senzomotorická integrace.

Řízená pohybová aktivita je prováděna v místnosti pro psychomotorickou a sociální rehabilitaci, v atriu, v případě příznivého počasí i na školní zahradě.

Pobyt venku:

K pobytu venku jsou převážně využívány prostory školní zahrady, která je vybavena dostatečným množstvím herních a tělovýchovných prvků, pískovišti s kryty (písek je pravidelně vyměňován), pískovištěm pro tělesně postižené, různými typy houpaček, zahradními stoly s lavičkami, velkými tabulemi pro výtvarnou výchovu, multifunkčním hřištěm, stromy a keři.

Délka pobytu venku: Dopoledne od 10.15 do 11.45 hod., odpoledne od 15.00 do 16.30 hod., dle počasí a ročního období. V jarním, letním a podzimním období za velmi příznivého počasí se délka pobytu venku prodlužuje, jelikož se více činností přesouvá na školní zahradu.

Odpočinek, spánek:

Od 12.30 do 14.00 hod. probíhá odpolední odpočinek na lehátkách. Děti si mohou vzít s sebou na lehátko oblíbenou hračku, během odpočinku probíhá četba, je pouštěna z radiomagnetofonu relaxační hudba. Pokud dítě neusne, je mu nabídnut jiný klidný program tak, aby nerušilo ostatní spící děti.

Děti s nižší potřebou spánku a individuálním režimem odpoledního klidu se soustředí do psychosociální místnosti, kde se jim věnují asistenti pedagoga.

Stravování:

Dopolední svačina se podává od 8.45 hod. - 9.15 hod., oběd kolem 12.00 hod., odpolední svačina 14.15 hod. – 14.45 Děti jsou vedeny k samostatnému prostírání a odnášení nádobí na určené místo.

Odpolední činnosti:

V odpoledních hodinách od 14.45 do 15.30 hod. se děti mohou účastnit odpoledních zájmových terapií dle nabídky, která je závislá na aktuálních potřebách a zájmech dětí a jejich rodičů:

- Rehabilitačně - pohybové terapie
- Ergoterapie – výroba keramiky
- Muzikoterapie/muzikofiletika
- Arteterapie/artefiletika
- Stimulační program Maxík a Hypo - pro děti předškolní a děti s odloženou školní docházkou
- Kurz rozvoje grafomotoriky a počátečního psaní.

3.2. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Ředitelka školy řídí pracovníky školy a koordinuje jejich práci. Vystupuje v právních vztazích jménem školy. Jednotlivé kompetence může přenést na jiné zaměstnance, a to buď v

organizačním řádu, v rámci pracovní náplně jednotlivých zaměstnanců nebo jednorázovým pověřením. Rozhoduje v plném rozsahu o provozních a organizačních otázkách činnosti školy. Povinnosti a zodpovědnost ředitelky je dána Školským zákonem.

Zástupkyně ředitelky školy zastupuje ředitelku školy v době její nepřítomnosti v plném rozsahu jejích pravomocí (zástupce statutárního orgánu).

Organizace výchovně vzdělávacího procesu se řídí platnými právními předpisy, vnitřním řádem školy a školním vzdělávacím programem.

3.3. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

PEDAGOGICKÉ PRACOVNICE - KVALIFIKAČNÍ PŘEDPOKLADY

Všechny pedagogické pracovnice mají předepsanou odbornost a pedagogickou způsobilost, kterou si průběžně doplňují formou DVPP nebo samostudiem.

Škola má vypracovanou Směrnici pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a každoročně aktualizovaný plán DVPP, který vychází z aktuálních potřeb školy a specializace jednotlivých pedagogických pracovníků.

Celkem na škole pracuje:

- 11 učitelek
- 5 asistentů pedagoga
- ekonomka školy
- 4 provozní pracovníci

ORGANIZACE PRÁCE PEDAGOGŮ A ASISTENTŮ PEDAGOGA

Vzdělávací práci na každé třídě zajišťují dvě učitelky se speciálně pedagogickým vzděláním. Obě učitelky spolupracují na vytváření třídních vzdělávacích programů, konzultují úspěchy či případné nedostatky, které jsou východiskem pro další práci i tvorbu třídních vzdělávacích programů. Spoluvytvářejí přátelské ovzduší třídy, spolupracují s asistentem pedagoga, vedením školy, rodinou, poradenským zařízením i dalšími odborníky.

Učitelka na ranní službě na sebe přebírá řídicí úlohu pro dopolední činnosti (od spontánních činností až do oběda), tzn.:

1. promyslí zaměření a cíle tematických částí a jejich časové rozpětí
2. určí způsoby, formy, organizaci a návaznost jednotlivých činností dne
3. zajistí plnění speciálních dopoledních aktivit

4. pružně reaguje na požadavky ortoptistky, fyzioterapeutky a logopedky

Učitelka na odpolední službě:

1. seznámí se s dopoledním programem tak, aby mohla pomoci v zajištění návaznosti harmonického toku dne
2. úzce spolupracuje se svou kolegyní i asistentem pedagoga
3. promýšlí, zajišťuje a provádí individuální činnosti s dětmi
4. zajišťuje zdárný průběh odpoledních činností

Asistent pedagoga:

1. spolupracuje s oběma učitelkami, pomáhá při krmení, hygieně, sebeobsluze, v případě inkontinentních dětí i při přebalování
2. pracuje na základě pokynů pedagoga a rozpisu speciálních programových aktivit, respektuje pedagoga
3. asistuje při manipulaci se speciálními a kompenzačními pomůckami
4. pomáhá ve výchovně vzdělávací činnosti při skupinové práci
5. podporuje dítě při zapojení do skupinové práce

3.4. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

- Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně.
- Žádné dítě není znevýhodňováno nebo zvýhodňováno, nikdo není podceňován nebo zesměšňován.
- Péče o děti je podporující, sympatizující, je počítáno s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná a kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.
- Převažuje pozitivní hodnocení, pochvala, podpora dítěte nebát se pracovat samostatně, důvěřovat si.
- V dětech je rozvíjena citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.
- Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve všech třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.
- Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují

prosociálním směrem (prevence šikany a rizikového chování).

- Je zajištěn pravidelný denní řád, který umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.
- Rodiče mají možnost přivádět své dítě do MŠ kdykoliv dle svých potřeb, ale vzhledem k zajištění speciálně pedagogické péče je jim doporučen nástup do 8.30 hod, dětem, na které se vztahuje povinné předškolní vzdělávání, je doporučen nástup do 8.00 hod.
- Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování.
- Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy.
- Nově příchozím dětem nabízíme adaptační režim.

3. 5. VĚCNÉ PODMÍNKY

Třídy jsou rozděleny na dvě části. Část pracovní a jídelní je vybavena zvedacími stoly a židlemi a část relaxační a pohybová slouží i jako místo odpoledního klidu (denně jsou dětem připravována lehátka). Jsou uspořádány tak, aby podporovaly aktivity dětí a rozvíjely jejich osobnost. Prostor je členěn - byly vytvořeny koutky pro námětové hry, pro relaxaci a pro samostatnou práci. Součástí každé třídy je pracovna pro individuální vzdělávání dětí. Toto uspořádání vyhovuje skupinovému i individuálním činnostem.

Všechny třídy jsou vybaveny pomůckami pro vzdělávací činnosti, kompenzačními pomůckami, sportovním nářadím a náčiním, audiovizuální technikou, klavíry. Aktivita dětí je podporována širokou nabídkou pomůcek, hraček a materiálů, které jsou průběžně doplňovány, obměňovány a obnovovány. Jsou umístěny tak, aby se děti mohly samostatně obsloužit a samostatně je využívat.

V přípravných jídlu jsou umístěny velké nerezové dvojdřezy a nerezové stoly. V přípravně jídlu v přízemí je instalována myčka nádobí. Vybavení kuchyněk slouží k přípravě stravy, umývání nádobí a termonádob. Dovážené jídlo je porcováno a ukládáno do vodních lázní, které udržují jídlo v požadované teplotě.

Místnost Snoezelen je vybavena vyhřívanou vodní postelí, sestavou pro osvětlení a ozvučení, řadou speciálních pomůcek pro sensorickou a bazální terapii. Vybavení je průběžně doplňováno.

Místnost pro psychomotorickou a sociální rehabilitaci je vybavena rehabilitační molitanovou

stavebnicí, švédskou bednou, závěsnými pomůckami pro rozvíjení senzomotorické integrace, žebřinami, rehabilitačními míči, balančními pomůckami a dalším tělovýchovným nářadím a náčiním. Je současně multimediální učebnou vybavenou interaktivní tabulí SMART Board s příslušenstvím a kopírkou.

Všechny třídy a šatny jsou vybaveny nábytkem, který odpovídá požadavkům na funkční, bezpečné a estetické prostředí přizpůsobené individuálním potřebám a požadavkům dětí.

Od září 2017 mají děti k dispozici i nově zrekonstruované sociální zařízení, které plně vyhovuje jejich individuálním potřebám i hygienickým požadavkům.

Prostředí školní zahrady rovněž disponuje četnými herními prvky a prolézačkami, pískovišti, multifunkčním hřištěm a plochami, množstvím tříkolek, koloběžek a odrážedel, které podporují pohybovou aktivitu a rozvíjejí pohybové a tvořivé dovednosti dětí. Je vybavena sestavou pavučina, věží s tobogánem, věží s lávkou, houpacím mostem „Jungle“, houpačkami, štěrbínovým bubnem, prolézačkami, rozhlednou, plastikou lučního koníka a vozu, kreslicími tabulemi, basketbalovým košem a pískovištěm „Čtyřlístek“, vhodným pro tělesně postižené děti, dalšími třemi pískovišti zakrytými foliemi proti znečištění a dřevěnými stoly s lavicemi. Pro sportovní aktivity dětí je vybudováno hřiště ze speciální lité pryžové hmoty. Stejnou povrchovou úpravu mají všechny chodníky a cesty, které tak vytvářejí interaktivní dopravní hřiště. Máme zde také 2 zahradní domky, sloužící k uložení zahradních hraček, další domek pro uložení kompenzačních pomůcek, které se v daném roce nevyužívají, domek pro sezónní údržbové práce školníka a skladování bioodpadu ze školní jídelny, speciálně vybavená část pro EVVO a polytechnické vzdělávání a garáž pro služební motorové vozidlo. V létě využíváme k otužování hadici se sprchou nastavitelnou na různě rozptýlený proud vody.

Veškeré vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

3.6. ŽIVOTOSPRÁVA

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů.
- Strava je dovážena ze ŠJ Englišova a poté je rozdělována do nádob ve vodních lázních do jednotlivých tříd. Vodní lázně zajišťují potřebnou teplotu jídla.
- Je sledována skladba jídelníčku, v případě nevhodnosti je jídelníček konzultován s vedoucí ŠJ Englišova.
- Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne dítěte v MŠ.

- Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.
- Děti nikdy do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážky (mráz pod 10 stupňů, náledí, silný vítr, déšť, inverze, apod.).
- Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale v rámci možností i v MŠ.
- Je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Po obědě je dětem nabídnut odpočinek na lůžku se zklidněním, pohádkou nebo vyprávěním a dětem, které nemají potřebu spánku, je nabídnuta jiná klidová aktivita mimo lůžko nebo činnosti v psychosociální místnosti.

3.7. SPOLUÚČAST RODIČŮ

Naším cílem je vytvoření důvěry, vcítění se do problémů dětí i rodičů, pochopení jejich situace ovlivněné zdravotním postižením dítěte. Vztah rodič, dítě, učitelka je založen na vstřícném a partnerském vztahu, ve kterém převažuje důvěra, empatie, tolerance, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Chráníme soukromí rodiny a zachováváme mlčenlivost.

S rodiči probíhá spolupráce formou denních individuálních konzultací v oblastech vzdělávání i speciálně pedagogické péče, jsou pravidelně informováni o prospívání dítěte, jeho pokrocích v rozvoji a učení. Rodiče mají možnost vstoupit do školy kdykoli během dne, přivádět dítě po dohodě s učitelkou. MŠ organizuje pro rodiče třídní schůzky, společné akce pro rodiče a děti, programy pro rozvoj předškolních dětí zaměřené na úspěšné zahájení školní docházky, besedy s odborníky – psychology, pracovníky SPC apod. Spolupracujeme s rodiči při plnění cílů TVP. MŠ informuje rodiče pomocí vlastních webových stránek www.mseliska.cz, rodiče mají možnost komunikovat s MŠ také prostřednictvím e-mailu skolka@mseliska.cz a využít Eliščinu schránku v přízemí budovy.

IV. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je naplňování cílů a záměrů předškolního vzdělávání přizpůsobováno tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji

osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Při jejich plánování, organizaci, volbě metod a forem je brán zřetel na diferenciaci a individualizaci vzdělávacího procesu, na individuální realizaci navrhovaných podpůrných opatření. Specifickou formu zde představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagogické pracovníce s dětmi naplňují konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného a spontánního učení. Toto učení však bude podmíněno aktivní účastí dětí, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, ve skupinách i individuálně. Všechny činnosti by měly obsahovat prvky hry a tvořivosti bez předávání hotových poznatků a slovních poučení. U všech dětí je uplatněna forma individuálního vzdělávání, včetně doplňujících speciálních programových aktivit, dle potřeby pomoc a podpora asistenta pedagoga při všech činnostech v rozsahu navržených podpůrných opatření.

Individuální vzdělávání je zaměřeno především na speciálně pedagogické metody a činnosti (reedukační, kompenzační a rehabilitační), které působí na optimální rozvoj osobnosti, osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte, na rozvoj co největší samostatnosti a nápravy v oblastech jejich handicapu v souladu s navrženým doporučením školského poradenského zařízení. Na jeho realizaci a vyhodnocování se podílejí pedagogičtí zaměstnanci školy, kteří vycházejí ze speciální pedagogické diagnostiky, z navržených podpůrných opatření a doporučení ŠPZ a z konzultací se zákonnými zástupci dětí.

4.1. NÁPLŇ PŘEDMĚTŮ SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ PÉČE

U dětí se zrakovým postižením

Činnosti zaměřené na rozvoj zrakového vnímání obecně (poznávání barev, vyhledávání známého obrázku, vyhledávání detailů, rozlišování překrývajících se obrázků, rozlišování obrázků lišících různými znaky, vyhledávání shod a rozdílů, sklad obrázku z více částí, doplnění chybějící části obrázku, Kimovy paměťové hry s předměty či obrázky, obrázkové čtení po řádcích shora dolů a zleva doprava, poznávání prvního obrázku v řadě zleva ve skupinách obrázků na řádku...

Pleoptická cvičení: do vzdělávacích činností jsou denně zařazována skupinová i individuální pleopticko - ortoptická cvičení, cvičení prostorové orientace a smyslová cvičení dle plánu v TVP - cvičení zaměřené na práci očí do blízka (obtahování pastelkami, fixami, přebarvitelnými

fixami, zmizíkem, práce s jednotahovými obrázky, bludišti...spojování bodů podle úrovně schopností dětí, bodování fixou, štětíčkou namočenou do barvy, malým štětcem, jinými alternativními výtvarnými pomůckami, přírodninami, vybarvování podle úrovně dětí s postupným zaměřením na dodržení okraje obrázků a jednosměrné vybarvování, stříhání po čáře opět dle úrovně dětí samostatně či s dopomocí, vytrhávání tvarů s předlohou či podle čáry, dále nalepování útržků papíru, ústřížků, koláže obrázků, sklad obrázku z více částí, vypichování bodlem předkresleného či samostatně nakresleného obrázku a stejně tak i vyšívání bavlnkou na karton). Jsou využívány i puzzle, mozaiky, magnetické stavebnice, dřevěné vkládačky, vyrobené pomůcky, různé hry se zaměřením na zrakový rozvoj, programy v PC či na tabletu. Důležitý je rozvoj pravolevé orientace a orientace v prostoru, sebeobsluhy, sluchového a hmatového vnímání.

U dětí se zbytky zraku či nevidomých dětí je využíváno speciálních haptických pomůcek pro těžce zrakově postižené, zařazováno cvičení v oblasti hmatu – haptika, orientace v prostoru, orientace v šestibodu Brailova písma, nácvik samostatnosti v sebeobsluze a hygieně.

Speciální ortoptickou péči s dětmi s poruchou binokulárního vidění zajišťuje oční ortoptistka formou individuálních cvičení na zrakovém stimulátoru CAM, na makulotestu, amblyotrenažerech, troposkopu, cheiroskopu, lokalyzátoru.

Při práci ve třídě dbáme na dobré osvětlení a čistotu brýlí dětí.

Zejména při okluzní terapii je nutná dobrá spolupráce s rodinou a vzájemná informovanost.

U dětí se sluchovým postižením

Nácvik a rozvoj komunikace ve znakovém jazyce případně v dalších alternativních formách komunikace, stimulace sluchu u dětí se zbytky sluchu ve spolupráci s příslušným SPC, rozvoj co největší samostatnosti v denních činnostech a sociálních situacích.

Individuální vzdělávání probíhá denně v pracovně. Je zaměřeno na učení základům znakového jazyka - slova z oblastí rodina, k základům společenského chování, barvy, geometrické tvary, jídlo, oblečení, pracovní a herní činnosti, hračky, předměty denní potřeby, zvířata. Je využíváno obrázků VOKS (např. když něco potřebuje, ukáže si pomocí čtecího řádkuVOKS a současně pomocí znakového jazyka a snahy o zopakování mluvené řeči), fotografií, práce s tabletem (program pro výuku znakového jazyka), reálných předmětů a barev. Např. barvy učíme – vyhledáváním barev v prostoru, zvířata – pomocí obrázkové knihy se zvuky apod. Pro osvojení pojmů je využívána manipulační činnost s předměty, obrázky - přiřazování předmětů denní

potřeby, oblečení, části těla a další, třídění předmětů do skupin. Dále probíhá cvičení a rozvíjení zrakové paměti (formou paměťových a společenských her), jemné motoriky a grafomotoriky.

Skupinové vzdělávání probíhá v průběhu všech denních aktivit, kdy je využíváno znakování učitelkou – komentování činností, sociálních pravidel apod.

Metody výuky:

- Vizualizace – denní režim, přítomné osoby, předměty apod.
- Dodržování zásad komunikace s osobami se sluchovým postižením (akustika, osvětlení, způsob komunikace)
- Strukturalizace učení
- Individuální práce s dítětem
- Modifikace sdělení i nároků na dítě s ohledem na věk a stupeň postižení

Organizace výuky:

- V případě skupinové práce dbáme na to, aby bylo dítě aktivně začleněno do programu a mohlo se plnohodnotně zapojit do spolupráce (odezírání, brainstorming, projektová výuka).
- Individuální přístup – zohlednění možností dítěte – procvičování oslabených funkcí
- Individuální práce s dítětem – dle potřeby modifikace sdělení, názorné ukázky, opakované vysvětlení, práce mimo třídu v pracovně
- Při školních akcích dbáme na to, aby mělo dítě vždy přístup k informacím (posazení v první řadě, v blízkosti mluvící osoby, optimální akustické a optické podmínky)

Speciální logopedické metody a postupy:

- Odhmatávání vibrace hlasivek, charakteristika výdechového proudu
- Gymnastika orofaciální oblasti (nafukování tváří, špulení pusy, přesouvání jazyka z jednoho koutku do druhého, ze spodního rtu na horní, obkroužení rtů jazykem...)
- Manuální polohování mluvidel
- Pomocné artikulační znaky
- Identifikace hlasitosti zvuků (moc x málo x nic)
- Rozvoj pojmové zásoby pomocí hraček, obrázků
- Rozvoj mluvené řeči s využitím posunků, výrazné mimiky
- Rozvoj aktivní i pasivní slovní zásoby – pomocí zvukomalebých slov, popisování obrázků, samostatné vyprávění
- Poznávání a pojmenovávání hraček, věcí, popisy obrázků, práce s obrázky, s PC, rozhovory, využití znakového jazyka

- Rozvoj sluchového vnímání, identifikace zvuků, jejich rozlišování, zachycení směru, ze kterého zvuk přichází – nácvik podmíněných reakcí na zvuky (pro audiologické vyšetření), - nácvik na vyšetření pomocí Dětského percepčního testu
- Podpora odezírání – udržování zrakového kontaktu, fixace obličeje mluvčího
- Rozvoj a procvičování sluchové a zrakové paměti
- Rozvoj skloňování, rozlišování jednotného a množného čísla atd.
- Sluchová identifikace zvuků, hlásek, slov
- Speciální PC programy
- Rozvoj multisenzoriálního vnímání, zrakové percepce (přiřazování obrázků, barev)

U dětí s vadami řeči

Logopedická péče probíhá ve třídách, kde jsou vzdělávány děti s narušenou komunikační schopností a vadami řeči - opožděný vývoj řeči, vývojová dysfázie, dyslalie, vývojová dysartrie, balbuties, mutismus, afázie, breptavost, děti, jejichž komunikační schopnosti a dovednosti jsou narušeny z důvodu sluchového postižení, mentálního postižení, poruch autistického spektra, syndromu ADHD, tělesného postižení.

Kolektivní logopedická péče probíhá každodenně v rámci řízené činnosti s celou skupinou dětí. Je zaměřena na celkový rozvoj komunikačních dovedností dětí, na logopedickou prevenci.

Individuální logopedická péče je zaměřena na prevenci řečových vad, nápravu prostých i mnohočetných dyslalií a odstraňování vad vyplývajících z opožděného řečového vývoje nebo způsobených PAS, rozštěpy, dysfázií, MP, DMO aj. Jde převážně o přímý nácvik a imitaci, kterou provádí klinická logopedka, která se věnuje dětem v doprovodu rodičů (rodiče mají možnost navštěvovat logopedii v prostorách MŠ jedenkrát týdně) a učitelky-logopedické asistentky, které s dítětem pracují individuálně v pracovní době přibližně 15-20 minut na základě doporučení a konzultací logopeda, předaných informací a logopedických sešitů.

Při korekci narušeného vývoje dětí jsou preferovány následující **logopedické zásady**:

Zásada imitace normálního vývoje řeči – Stanoví se verbální věk dítěte a jeho věk fyzický. Při rozvíjení řeči se postupně imitují jednotlivá stadia normálního vývoje řeči s přihlédnutím k osobnosti a fyzickému věku.

Zásada provokování dítěte ke spontánnímu řečovému projevu – Dítě není k řečovému projevu vyzýváno, ale jsou vytvářeny podmínky pro to, aby samo pociťovalo potřebu komunikovat.

Stimulujícími prostředky jsou – říkadla, písně, hudebně pohybové hry, dramatizace, námětové hry...

Zásada preference obsahové stránky řeči před výslovností – Jakkoli narušená výslovnost se neopravuje, využívá se situace, kdy se dítě spontánně verbálně projeví a podporuje se radost z verbálního projevu.

Zásada multisenzoriálního přístupu

Zásada vývojovosti – Při rozvíjení řeči jsou respektována ontogenetická stadia vývoje řeči. Při urychlování vývoje řeči by hrozila neurotizace dítěte a jeho odpor ke komunikaci.

Metody výuky:

Metoda řízené pozornosti = vracet pozornost dítěte k danému tématu, např. ukázáním rukou na zadání, podporovat systematickosti, přehlednost, pořádek, pravidelná struktura dne – režimová opatření, jasné stanovení hranic a pravidel

Metoda rozvoje samostatnosti = rozlišovat potřebnou míru podpory dítěte, podporovat jeho samostatnost, nesnažit se mu pomáhat za každou cenu, vyžadovat maximální samostatnost v sebeobsluze

Metoda vytváření pravidel = dohodnutá pravidla si dítě postupně osvojuje v různých situacích, které se v průběhu vzdělávání opakují

Rozvoj všech kvalit vnímání

Rozvoj motoriky jemné, hrubé, grafomotoriky, motoriky mluvidel

Metoda názornosti = pojmy si dítě může utvořit jen tehdy, když ví, co se určitým slovem míní. Proto je důležité pojmenovanou věc vidět, slyšet, ohmatat, cítit, vyzkoušet si ji (experimentovat s ní). Názornost zvyšuje zájem dítěte, jeho motivaci

Vytváření situací podněcující mluvení = otázky klademe jednoduše, přiměřeně úrovni věku dítěte, aby dítě pochopilo, na co se ptáme a mohlo odpovědět (verbálně i neverbálně)

Metoda opakování = pro dítě není vždy snadné vyjádřit, co chce. Potřebuje k odpovědi více času. Někdy nerozumíme tomu, co nám sděluje. Neklademe mnoho otázek, ubezpečíme ho, že mu rozumíme, budeme-li opakovat to, čemu jsme již porozuměli. Tím zpomalíme tempo komunikace. Opakování nejprve přijaté a potom vyslané informace zpomaluje výměnu, dává dítěti čas na pochopení a zformulování odpovědi

Metoda pojmenování = pojmenování se týká toho, co vnímáme, děláme, cítíme, myslíme. Jednoduše slovně vyjadřujeme, popisujeme aktuální dění, naše jednání, naše pocity. Je důležité pro rozvoj řeči, navázání kontaktu

Metoda parallel talking – dospělý, jakoby v roli dítěte, popisuje aktuální konání

Metoda self talking – dospělý komentuje situaci, ve které se dítě nachází jednoduchými výrazy
/Příklad: Budeme se oblékat – „Jé ty máš dneska zelenou bundu – jeden rukáv, druhý rukáv – a já se také rychle obléknu, už se těším ven.

Metoda korekční zpětné vazby = zopakujeme to, co řeklo dítě, ale ve správné formě

Metoda rozšířené imitace = imitace s expanzí – zopakujeme po dítěti jeho výpověď a ještě ji o něco rozšíříme (přidáme slovo, informaci) /Příklad: Dítě ukazuje na auto a komentuje: „Auto.“
Rodič opakuje: Ano, je to auto. A je to auto červené. A tvoje tričko je také červené“/

Metoda alternativních otázek = tato metoda podněcuje ke slovnímu vyjádření a k přemýšlení (volbě). „Je to ...nebo...?“

Metoda doplňování vět či příběhů = hravou formou motivujeme dítě, aby dokončilo větu, kterou začneme.

Logopedické aktivity:

DECHOVÁ CVIČENÍ

Správné dýchání je základ pro zdravý rozvoj komunikačních dovedností. Nesprávné dýchání má negativní dopad na mluvu jedince, ale také na vývoj hrudního koše, držení těla a na nedostatečné zásobování orgánů kyslíkem. Dechová cvičení se provádí nejprve v lehu, kdy se nacvičuje vědomé dýchání tzv. do břicha. Poté procvičujeme v sedu a nakonec vestoje. Při dechovém cvičení vedeme děti ke správnému držení těla a správnému provedení dýchání (nádech nosem, výdech ústy).

Dechová cvičení jsou zaměřená na dechovou výdrž a hospodaření s dechem, nácvik práce s dechem, na usměrňování výdechového proudu, na střídání intenzity dýchání, na vědomou práci s dechem, lokalizované břišné, hrudní dýchání nebo na výdechové cvičení (např. teplý x studený výdechový proud), uvolňující dýchání, prohloubený nádech, výdech, dýchání s povzdechem aj.

K těmto dechovým cvičením využíváme různé pomůcky, např. foukadla, frkačky, proužky papírů, balónky, stébla, píšťaly, pingpongové míčky, peříčka apod.

FONAČNÍ CVIČENÍ

Tato cvičení jsou zaměřená na správnou tvorbu hlasu. V rámci fonačního cvičení jsou děti seznámeny s dodržováním hlasové hygieny. Pojem hlasová hygiena zastupuje soubor zásad,

kteřé je nutné dodřžovat v rámci pēče o hlas. Do tēchto zāsad patří mluvení ve vyvětrané místnosti, nepřekřikovat se, nepřepínat hlas, šetřit hlasivky, nepřepínat hlasovou výšku, vyvarovat se používáním tvrdých hlasových začátků, neodkašlávat na prázdno, aj. Základem fonačních cvičení jsou zvládnutá dechová cvičení. Náplní fonačních cvičení je nácvik měkkého hlasového začátku a rozvoj kvalit lidského hlasu (barva, výška, síla atd.). Mezi hlasová cvičení patří např. napodobování zvuků zvířat, dopravních prostředků, věcí, zpěv písně, cvičení na změnu síly a výšky hlasu, řeč jako roboti po slabikách, řeč jako Martřani po písmenech apod.

ARTIKULAČNÍ CVIČENÍ

Artikulačním cvičením procvičujeme celkovou motoriku mluvidel. V případě omezené pohyblivosti mluvidel vzniká velká pravděpodobnost nesprávného vyvozování hlásky. Tato cvičení zahrnují procvičování pohyblivosti rtů, jazyka, tváři, mimických svalů, měkkého patra, čelistí, nácvik pro retoretné hlásky, opakování hlásek, které již mají děti zafixované, oromotorické cvičení, upevňování správné artikulace, rozeznívání hlasu pomocí brrrrrrrr.

(v kroužku, před zrcadlem, dle obrázků s využitím pomůcek - odborná literatura, artikulační razítka, logopedické zrcadlo, loutky atd.)

RYTMICKÁ CVIČENÍ

Vnímání rytmu dětem umožňuje lepší orientaci v mluveném slově. Má-li dítě porušené rytmické vnímání, má potíže s uchopením jazyka v mluvené, ale i v psané formě. Rytmická cvičení obsahují: rozkládání slova na slabiky, rozpoznávání délek slabik, počtu slabik, schopnost vnímání rytmu a následně daný rytmus zopakovat atd. Rytmizaci slov spojujeme s vytleskáváním slabik nebo s využitím bzučáku, bubínku, flétny apod.- např. jmen dětí, hraček, zvířat, postav, předmětů, pohádkových bytostí, oblečení, barev, ovoce, zeleniny, členů rodiny, rytmizace dupáním, skákáním ..., vytleskávání rytmu říkadla, písničky, jednoduché rytmické hry: ťukej a říkej, já - já, ty - ty, práce s bubnem – různé druhy zvuků a rytmů, nácvik různých rytmů – hra na tělo, na malé polštářky, na rytmické nástroje apod., udržení rytmu a tempa, práce s rytmickými nástroji v kroužku, při různých aktivitách během dne. Schopnost vnímat rytmus procvičujeme s dětmi přes recitaci básní, dětských říkadel či pomocí zpěvu písní.

Pomůcky - odborná literatura, pracovní listy, bzučák, buben, další hudební nástroje, atd.

SLUCHOVÁ CVIČENÍ

Sluch je jedním z prostředků komunikace, který významně ovlivňuje rozvoj řeči a tím i myšlení.

Cílem sluchových cvičení je rozvíjet děti v oblasti:

naslouchání – schopnost zaměřit pozornost na sluchové vjemy, soustředěně naslouchat, rozlišovat zvuky;

rozlišení figury a pozadí – schopnost zaměřit pozornost na určitý sluchový podnět a vyčlenit zvuky z pozadí;

sluchová diferenciacie – schopnost přesně sluchem diferencovat, např. zvukově podobné hlásky, sykavky, krátké-dlouhé samohlásky, měkké-tvrde slabiky;

sluchová analýza a syntéza – detekce hlásky, diskriminace hlásky, diferenciacie hlásky, identifikace hlásky izolovaně, ve slabice, na začátku slova, kdekoliv ve slově;

sluchová paměť – schopnost zapamatovat si slyšené, včas zachytit a zapamatovat si instrukce a pokyny ke své práci, pamatovat si pořadí úkonů, které má vykonat;

vnímání rytmu.

Nabízené činnosti: práce s hlasem, poznej kamaráda dle hlasu, první a poslední hláska ve slově – slovní kopaná, poznávání zvuků zvířat, identifikovat zvuk – podle CD, poznat zdroj zvuku, najít zvuk ukrytý ve třídě, poslech zvuků lesa, louky, moře, rybníka a vody, města - rozeznat a identifikovat zvuky, sluchové pexeso, odkud zvuk přichází, sluchové hry např. „Čerte poslouchej“, „Tichá pošta“, „Kukačko zakukej“ poslech známých melodií písní a rozpoznání, o kterou píseň se jedná, analýza a syntéza slov dle izolovaných hlásek atd.

Pomůcky: odborná literatura, pracovní listy, logopedické kartičky, Klokanův kufr, Klokanovy kapsy, hudební nástroje, zvukové knihy, Pexeso pro uši, CD se zvuky, tablet, softwarové programy, bzučák aj.

ROZVOJ SLOVNÍ ZÁSObY

Rozvoj slovní zásoby zahrnuje rozvíjení aktivní i pasivní slovní zásoby, nácvik tvorby vět, rozšiřování sémantických kategorií, kategorizace, rozvoj paměti, procvičení správného skloňování, časování, slovosledu, užívání větných členů, správného rodu, čísla, porozumění významu slov, tvoření protikladů apod. – popisem a pojmenováním obrázků, předmětů, činností, zvířat, osob, okolí třídy, školy, domova, postav z pohádek, profesí, situací, pojmů umístěných na ploše, těle, opakováním básní, písní, samostatným přednesem, logopedickými hádankami, převyprávěním příběhu, pohádky vlastními slovy, procvičováním slov spojených se zásadami slušného chování, např. pozdravy, poděkování atd., sdělováním osobních údajů (jméno, příjmení, adresa bydliště, datum narození, jména rodičů, sourozenců...), samostatným

vyprávěním svých zážitků, odpovědí na kladené otázky, týkající se tématu probíranému v daném týdnu apod.

Terapie zaměřená na dítě - stimulace řeči, při níž využíváme techniky self-talking – dospělý komentuje vše, co se děje kolem dítěte a parallel-talking – dospělý komentuje vše, co se děje kolem dítěte, ale z pohledu toho daného dítěte (tzn. i jeho pocity). Také pracujeme s korekční metodou zpětné vazby. Opakujeme po dítěti, ale správně.

Pomůcky: odborná literatura, pracovní listy, logopedické kartičky, logopedické kostky, Klokanův kufr, Klokanovy kapsy, pexesa, Story cubes, hra Tik... tak... BUM!, Activity, Mluvím správně a další didaktické pomůcky.

Alternativní a augmentativní komunikace

Alternativní a augmentativní komunikace je další cesta, jak umožnit dětem s narušenou komunikační dovedností komunikovat. Lze říci, že se jedná o jiný způsob komunikace. Augmentativní systémy komunikace mají podporovat již existující, ale pro běžné dorozumívání nedostatečné komunikační schopnosti. AAK je využívána při práci s dětmi s těžkými komunikačními poruchami např. děti s dětskou mozkovou obrnou, s poruchami autistického spektra, s mentálním postižením, s kombinovaným postižením, po cévní mozkové příhodě, po úrazu mozku aj. AAK dělíme na metody bez pomůcek a metody s pomůckami. Mezi metody bez pomůcek se většinou řadí i přirozené způsoby komunikace jako je cílený pohled, mimika, gesta, odpovědi ANO či NE na otázky, komunikace akcí (př. když má dítě žízeň, přinese hrníček) nebo manuální znaky. V naší MŠ využíváme ZNAK DO ŘEČI a ZNAKOVÁ ŘEČ BATOLAT, VOKS.

ZNAK DO ŘEČI je kompenzační, doplňující a mnohdy i dočasný způsob komunikace. Tato metoda využívá znaky, řeč těla, mimiku a vždy je doprovázena mluvenou řečí. Jednotlivé znaky jsou jednoduché, tvořené pomoci rukou. Některé z těchto znaků vycházejí ze znakové řeči sluchově postižených, často jsou však v mnohem zjednodušené formě. Znakují se pouze klíčová slova. Při této komunikaci se zapojuje multisenzoriální vnímání (dítě vnímá sluchem, zrakem i hmatem).

VOKS - Výměnný obrázkový komunikační systém. Jde o formu AAK využívající netechnických pomůcek, jejímž cílem je rychlé nabytí funkčních komunikačních dovedností dětí s PAS, mentálním postižením, DMO, těžkou formou vývojové dysfázie. Je založena na principech: vysoké motivace ke komunikaci, smysluplné a účelné výměny obrázků za věc, podpory

iniciativy dítěte. Cílem je osvětlit dítěti význam komunikace (proč komunikovat), vést jej k nezávislosti a samostatnosti. Při této metodě dochází ke komunikaci pomocí výměny obrázku VOKS za věc (odměnu, jídlo, pochutinu apod.), která postupně přechází dle navazujících metodických kroků až k tvoření vět. Nácvik nových slov probíhá individuálně za účasti dvou pedagogů, z nichž jeden je komunikátor a druhý tzv. „duch“ – podpora dítěte. Po zvládnutí se výměna obrázku zařazuje do denních aktivit, aby došlo k co největší míře fixace a využívání. V rámci MŠ jde o požádání dítěte o jídlo, přídavek, odměnu, pomoc, tvorbu slovní zásoby – zvířata, oblečení, předměty denní potřeby, potraviny, rodiny apod. Jsou zařazovány krátké věty „ To je...“, „Já vidím, slyším ...“, obrázky jsou využívány také jako podpora při učení písniček, básniček, říkanek, při vyprávění pohádek, pokud je možnost, spojujeme učené věci s pohybem, který vše ještě více upevňuje.

VYUŽITÍ ZOBRAZENÍ PŘEDMĚTŮ - reálné předměty – symbol, zmenšeniny, referenční předmět..., fotografie, grafické symboly, piktogramy, komunikační tabulky a knihy

VYUŽITÍ TECHNICKÝCH POMŮCEK:

- komunikátory – jsou využívány ke sdělení jednoduché informace či pokynu (dítětem či dítěti)
-počítače, tablety, interaktivní tabule a softwary – programy pro rozvíjení komunikačních dovedností

U dětí s tělesným postižením

Stěžejním úkolem je věnovat se pohybovým dovednostem v oblasti jemné i hrubé motoriky a nácvikům samostatnosti v oblasti sebeobsluhy a hygieny. Odbornou fyzioterapeutickou péči zajišťuje fyzioterapeutka na základě doporučení rehabilitačního lékaře. Součástí této terapeutické péče je i odborné vedení hipoterapie.

STIMULACE DĚTÍ S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM

Na základě vyšetření a doporučení lékaře a fyzioterapeutky jsou vybírána nejvhodnější cvičení, která vedou ke kompenzaci či odstranění zjištěného oslabení.

Vyrovnávací cvičení:

uvolňovací – cvičení směřujeme vždy na určitý kloub nebo pohybový segment (např. cviky zaměřené na zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech, spinální cviky).

Pomůcky: obruče, tyče, šátky, padák apod.

protahovací – cvičením umožňujeme obnovit normální fyziologickou délku svalů zkrácených a zachovat ji svalům, které mají ke zkrácení předem daný sklon (např. protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen)

Pomůcky: gymbally, obruče, tyče, podložky apod.

posilovací – zvyšujeme funkční zdatnost oslabených či k oslabení náchylných svalů (např. posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu)

Pomůcky: lavička, gymbally, kužely, balanční disky, balóny apod.

balanční (koordinační) – balančními pozicemi aktivujeme svaly, které zajišťují správné držení těla a drží páteř ve správné poloze (např. cviky zaměřené na správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve).

Pomůcky: gymbally, houpací desky, balanční nafukovací disky apod.

dechová – cvičením vytváříme správný dýchací stereotyp, který výrazně ovlivňuje správné držení těla, posiluje dýchací svalstvo, zlepšuje funkci vnitřních orgánů, ulehčuje vykašlávání a uvolňuje svalové a psychické napětí

Pomůcky: bublifuk, peříčka, šátky apod.

relaxační – cvičením navozujeme tělesné i duševní uvolnění (např. relaxační polohy z jógy)

Pohybová výchova:

Pohybovou výchovu zaměřujeme na zvládnutí základních pohybových dovedností a jejich rozvoj. Prostřednictvím pohybových aktivit přispíváme ke zmírnění důsledků zdravotního postižení, rozvoji kognitivních procesů dítěte (pozornost, vnímání, řeč), zmírnění napětí a únavy. Mezi tyto aktivity patří pohybové hry a cvičení, základní manipulace s míčem a drobným náčiním, rytmická cvičení, relaxační cvičení, plavání.

Rehabilitační tělesná výchova:

Prostřednictvím pohybových aktivit pozitivně přispíváme k rozvíjení hybnosti žáků a tím pozitivně působíme na zdravotní stránku jedince. V rámci rehabilitační tělesné výchovy realizujeme:

- rozvíjení hybnosti, polohování, uvolňovací cvičení
- stimulace pohybu v prostoru, rozvíjení aktivního pohybu, nácvik chůze s oporou, dopomocí, samostatný pohyb
- rozvíjení hrubé i jemné motoriky

- relaxační cvičení, uvolňování spastických částí těla
- rehabilitační cvičení dle pokynů fyzioterapeutky

U dětí s těžším tělesným a kombinovaným postižením se zaměřujeme na všechny oblasti, kde je potřeba. Je uplatňována metoda bazální stimulace neboli podpory formou podnětů všude tam, kde děti vzhledem k jejich postižení nejsou schopny se o dostatečný přísun přiměřených podnětů potřebných pro svůj vývoj samy postarat, rozvíjení senzomotorické integrace. Individuální péče je též zaměřena na poruchy v orofaciální oblasti využitím myofunkční terapie. Další terapeutické aktivity jsou prováděny i na základě doporučení SPC - Metoda rozvoje pasivního sledování, Bazální stimulace, Zajištění polohování a sebeobsluhy, Canisterapie, Snoezelen.

S dětmi denně pracuje fyzioterapeutka formou speciálních úkonů a terapií ordinovaných lékařem. Ve třídě jsou využívány speciální sedačky umožňující nastavení přesně podle velikosti dítěte i polohy, která je pro dítě vhodná či vyhovující, dále polohovací polštáře, válce i jiné měkké podpěry, z nichž některé dobře drží díky suchým zipům i na koberci a dítě může být v bližším kontaktu s ostatními dětmi během her, v komunikačním kruhu či během dalších aktivit na koberci. Pro komunikaci a zrakovou či sluchovou stimulaci je využíván tablet, pro rozvíjení jemné motoriky speciální násady na kreslicí náčiní, pískovnici, kreslicí tabulky...

Pro stimulaci dětí je využívána místnost Snoezelen a senzomotorická stimulace v psychosociální místnosti Květinky, metoda trampolingu na terapeutická trampolíně, rehabilitační míče a další rehabilitační pomůcky, obecně pomůcky pro bazální stimulaci.

U dětí s poruchou autistického spektra

Vzdělávání dle TEACCH programu, zaměřené na strukturalizaci a vizualizaci s využíváním speciálních krabicových, komunikačních a jiných podpůrných systémů.

Metoda Strukturovaného učení

Prioritou je nácvik funkční komunikace, sociálních dovedností a pracovního chování prostřednictvím vizuálního vnímání, mechanické paměti a speciálních zájmů dítěte. Vychází z Lovaasovy intervenční terapie, opírá se o principy behaviorální terapie a využívá schopnosti, kterými děti disponují.

Principy:

1. Individualizace - individuální přístup, individuálně zvolené prostředí, individuálně zvolené

pomůcky, individuální způsob hodnocení

2.Strukturalizace - funkčně upravený prostor, pracovní pořádek, strukturované úkoly, struktura času:

- Dítě musí vědět, co se od něj očekává, co má dělat = symbol znázorňující činnost
- Dítě musí vědět, proč to má dělat = vědět, že získá odměnu, což je pro něj motivací
- Dítě musí vědět, kde bude činnost vykonávat = jasně daný prostor (ohraňovaný, označený)
- Dítě musí vědět, kolik toho má vykonat = musí být viditelné, kolik úkolů má splnit a také kdy bude s prací hotovo
- Dítě musí vědět, co bude následovat = jasně dán sled úkolů, celodenních činností apod.

3.Vizualizace – pomocí zástupných předmětů, fotografií, piktogramů, VOKS obrázků (dle úrovně a individuálních potřeb každého dítěte) je znázorněn a dítěti přístupný:

- Denní program
- Seznam úkolů
- Rozvrh hodin
- Procesuální schéma
- Motivační systém

Dítě s režimem aktivně pracuje.

4. Motivace

Materiální – musí být vidět

Aktivity – volný čas, procházka, nákupy, kino, kolo, PC...(návštěva sklepa - Kamil)

Sociální odměny – úsměv, mazlení, pohlazení, pozornost při mluvení

Žetonová tabulka – odměny přichází až po získání daného počtu žetonů

Výběr motivace záleží na individuálních schopnostech a potřebách každého dítěte. Je důležitá spolupráce s rodinou.

Oblasti rozvoje dítěte:

Sociální chování

Komunikace – je důležité vybudovat s dítětem funkční komunikaci. Základem je navázání očního kontaktu. Pokud dítě nemluví – volit alternativní nebo augmentativní formy komunikace:

Konkrétní předměty – tvoří nejnižší úroveň komunikace

Dvojměrný předmět – obrázek, nápis s obrázkem případně jen nápis

Princip nácviu komunikace jsou stejné jako při užívání AAK.

Sebeobsluha – je důležité zvládnout sebeobslužné činnosti do 7 let věku. Důraz je kladen na samostatnost – s využitím procesních schémat

Pracovní dovednosti - základní pracovní dovednosti:

setrvat na 1 místě

koncentrace pozornosti

osvojení systému zleva doprava, shora dolů

orientace na ploše, na stole

manipulace s krabicí na stole – přitáhnu si ji, splním úkol, uklidím

umět používat denní režim, tranzitní kartu, plnit úkol

Volný čas

1) strukturovaný volný čas – vychází ze zájmu dítěte.

- hra u stolu – dítě musí mít nějakou činnost oblíbenou (např. lotto), kterou vykonává samostatně = je pro něj zábavou

- hra v herně = nácvik kooperace, společenských her (nejdříve dítě s dospělým, po zvládnutí společně sdílené aktivity dítě s ostatními dětmi) – dítě se učí spolupracovat, střídat se

- pohybové činnosti

- hudební činnosti

- výtvarné a grafomotorické činnosti

2) dítě si dělá, co chce

Zásady práce s dětmi:

- Nácvik něčeho nového probíhá individuálně, 1 učitel a 1 dítě (samostatná místnost, individuální nácvik, individuální prostor pro dítě).

- Když má dítě dovednost naučenou, zvládá ji - může pracovat samostatně nebo jen s menší pomocí učitele – pracuje i ve třídě v pracovním koutku pro samostatnou práci

- Vzhledem k oslabené komunikační schopnosti - využívat hojně názoru, ověřovat porozumění sdělení, mluvit jasně, jednoznačně, pokyny „rozkrokovat“ - mluvit na dítě krátce, vyhýbat se cizím slovům, používat obvyklá a opakující se slovní spojení - nespěchat, dát čas na odpověď - nezadávat vícesložkové úkoly, dlouze nevysvětlovat (čím více slov, tím horší porozumění) - oslovovat, navazovat zrakový kontakt, „vyžádat si jej od dítěte, kontrolovat pochopení sdělení

- výkon bývá výrazně lepší, pokud je nabídnuta zraková podpora, využít AAK, obrázkové podpory, tablet jako komunikační prostředek, komunikátor, jako prostředek pro nácvik jisté komunikační dovednosti (použití WC, vyjádření potřeby, žádosti o něco, nácvik pozdravu, prosby...)

- Zadávat úkoly dle diagnostikované úrovně dítěte v oblasti zrakového, sluchového, taktilního vnímání, vnímání polohy, orientace v prostoru, předmatematických představ, porozumění řeči a rozvoji aktivní i pasivní slovní zásoby, schopnosti řečového vyjadřování.

SPECIÁLNÍ PROGRAMOVÉ AKTIVITY – DÍLČÍ PROGRAMY

SPECIÁLNÍ A PODPŮRNÉ TERAPIE:

PROGRAM PÉČE O DĚTI S VADAMI ZRAKU – ortoptická péče

PROGRAM LOGOPEDICKÉ PÉČE V MŠ

PROGRAM INTEGRACE DĚTÍ S TĚŽŠÍM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM V RÁMCI MŠ

HIPOTERAPIE – léčba jízdou na koni, podzimní a jarní měsíce

AQUATERAPIE – pohyb a uvolnění ve vodě a předplavecká příprava, celoročně

CANISTERAPIE – léčba přítomností psa, celoročně

CVIČENÍ JÓGY – průběžně v pohybových činnostech

PRÁCE NA POČÍTAČI A IT – průběžně v rámci individuálních i skupinových činností

MÍČKOVÁ MASÁŽ - celoročně

OLEJOVÉ MASÁŽE DĚTÍ A KOJENCŮ – celoročně

SOLNÁ JESKYNĚ – leden až březen (místo aquaterapie)

SNOEZELEN – celoročně

TRAMPOLINING – za příznivého počasí

SAUNOVÁNÍ V INFRAASAUNĚ – individuálně v odpoledních hodinách

TEACCH PROGRAM – péče o děti s PAS

ROZVÍJENÍ SENZOMOTORICKÉ INTEGRACE – průběžně v rámci individuální péče a v pohybových činnostech

ZÁJMOVÉ TERAPIE:

MUZIKOTERAPIE/MUZIKOFILETIKA - pěvecké , hudební a rytmické aktivity – hra na zobcovou flétnu

ERGOTERAPIE – výroba keramiky

ARTETERAPIE/ARTEFILETIKA – netradiční výtvarné techniky a činnosti

REHABILITAČNĚ POHYBOVÉ AKTIVITY

a zájmu dětí a jejich zákonných zástupců.

Všechny výše uvedené programové aktivity jsou podrobně rozvedeny v přílohách ŠVP.

4.2. JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA DĚTÍ S NEDOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA

Dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, je poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy, aby byly vybaveny jazykovými a sociokulturními kompetencemi v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Pokud se v mateřské škole vzdělávají alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

V. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Při vzdělávání dětí nadaných jsou vytvářeny podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální potřeby. Při vzdělávání je stimulován rozvoj jeho potenciálu a nadání, při plánování činností, organizaci, volbě metod a forem je brán zřetel na individuální realizaci navrhovaných podpůrných opatření pro podporu nadání. Nadání dítěte je podporováno a rozvíjeno zejména formou individuálního vzdělávání a účastí ve speciálních programových aktivitách, jejichž nabídka bude dle potřeb dětí rozšiřována.

VI. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Při vzdělávání dětí mladších tří let jsou respektována a zohledňována vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, přičemž převládají spontánní činnosti nad řízenými. Při jejich plánování, organizaci, volbě metod a forem je brán zřetel na diferenciaci a individualizaci vzdělávacího procesu. Dětem je dán dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru, možnost relaxace. Vzdělávací činnosti jsou realizovány zejména frontálně nebo individuálně, podle potřeb dětí. Jsou využívány zejména metody prožitkového,

situačního a sociálního učení, trénování návyků a praktických dovedností.

Ve třídách, kde jsou vzdělávány děti mladší tří let, je zajištěn denní režim, který respektuje potřeby dětí, zejména jejich zvýšenou potřebu spontánní hry a odpočinku. Činnosti jsou často opakovány, jsou dodržovány pravidelné rituály, je dán větší prostor pro volnou hru a pohybové aktivity dětí.

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami a ve spolupráci se zákonnými zástupci – možnost pozdějšího příchodu, zkráceného pobytu v prvních týdnech apod.

Pedagogičtí pracovníci se snaží dětem vytvářet prostředí, kde se cítí spokojeně, jistě a bezpečně, snaží se o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná a kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Péče o děti je podporující, sympatizující, převažuje pozitivní hodnocení a pochvala. Děti jsou seznamovány s jasnými a srozumitelnými pravidly chování ve skupině tak, aby se vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi. Učitelky se v přímé pedagogické činnosti překrývají minimálně 3 hodiny denně.

Prostředí a vybavení třídy je upraveno tak, aby odpovídalo fyzickým i psychickým potřebám dětí s důrazem na jejich samostatný a bezpečný pohyb. Hračky a pomůcky jsou bezpečné, podnětné a vhodné i pro dvouleté děti, jsou nastavena pravidla pro jejich používání a ukládání. Rovněž sociální vybavení odpovídá hygienickým požadavkům – jsou zajištěny nočníky, přebalovací postýlky, snížená umyvadla a přístupné sprchové kouty, úložné prostory pro uskladnění hygienických potřeb. Postupně je rozšiřován a doplňován sortiment vybavení vhodného pro děti mladší tří let, hraček, pomůcek, náčiní, materiálu a doplňků. Na školní zahradě je využíváno pouze odpovídající zahradní vybavení školy (průlezky, skluzavky a další prvky) vzhledem k věku dětí.

VII. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytováno předškolní vzdělávání v pěti třídách - Berušky, Sluníčka, Motýlci, Medvídci, Broučci. Počet dětí ve třídě je 10 - 13. Třídy jsou heterogenní. V nich se vzdělávají děti s vadami řeči, děti se zrakovým, tělesným, mentálním, sluchovým či kombinovaným postižením, děti s vývojovými vadami nebo s poruchou autistického spektra, přičemž ve třech třídách se více soustřeďují děti s vadami řeči a ve dvou děti se zrakovým postižením. Cílem této organizace je uplatňovat principy integrace v rámci školy a umožnit tím i dětem s těžším postižením zajistit nejen speciální potřeby vyplývající z

jejich zdravotního postižení, ale i naplnit potřeby, které jsou prospěšné všem dětem. Je to společné prožívání života v mateřské škole, rozvoj osobnosti a kamarádských vztahů, získávání životních zkušeností a dovedností v kontaktu s běžným prostředím a možností vytváření přirozených sociálních vazeb. Děti s těžším postižením přinášejí do vzájemných vztahů čistotu, bezelstnost, upřímnost a tím postupně vytlačují násilí, hrubost a agresivitu. Integrace v rámci školy ovlivňuje i děti s lehčí formou zdravotního postižení, učí je novým vztahům a pravidlům jako je tolerance, ochrana a pomoc. Děti v předškolním věku nepovažují život dítěte s handicapem za něco mimořádného, a pokud jsou jim vysvětleny omezené možnosti postižených, berou jejich situaci jako přirozenou součást života. Integrace v rámci školy pomáhá všem dětem k osobní zkušenosti vcítit se do problémů jiných, uvědomit si, že všichni společně se chceme a můžeme radovat, hrát si, smát se a třeba i poprat s kamarádem o hračku.

Tomuto složení je přizpůsobena i organizace vzdělávacího procesu a zařazování předmětů speciální pedagogické péče – pleoptická péče (pro děti se zrakovým postižením) a kolektivní logopedická péče (pro děti s vadami řeči). Pro děti s těžším zdravotním postižením nebo kombinovaným postižením jsou organizace vzdělávání, metody a formy práce upravovány dle individuálních potřeb. Při zařazování dětí do jednotlivých tříd zohledňuje ředitelka individuální potřeby dětí i přání rodičů, rovněž se snaží zachovávat sourozenecké vazby, je-li to v zájmu dítěte. Ředitelka školy stanovuje kritéria pro přijímání dětí pro daný školní rok, která jsou uveřejněna na webových stránkách školy a v prostorách školy. Děti jsou přijímány k předškolnímu vzdělávání na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce dítěte.

V případě, že zákonný zástupce dítěte, na které se vztahuje povinné předškolní vzdělávání dle § 34, odst. 1 školského zákona, zvolí formu individuálního vzdělávání dle § 34b školského zákona, bude ředitelkou školy informován o vzdělávacích oblastech, v nichž má být dítě vzděláváno a o termínu ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech. Ověřování se zúčastní ředitelka školy, zástupkyně ředitelky a učitelka třídy, ve které se vzdělávají děti v rámci povinného vzdělávání.

V každé třídě pracují dvě učitelky a asistent pedagoga, jehož pracovní náplň a doba vychází z navržených podpůrných opatření pro dané děti. Obě učitelky i asistent pedagoga se se při řízené činnosti vzájemně překrývají po dobu minimálně 3 hodin. Tím je zajištěna individualizace výuky, organizace a začlenění speciálních programových aktivit, individuální péče o děti s těžší zdravotním postižením, individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování dětí ve věku 2 let.

VIII. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

8.1. ZAMĚŘENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

E L I Š K A

E - EMPATIE, EFEKTIVITA, ENERGIE

Snažíme se vcítit (**Empatie**) do problémů zdravotně postižených dětí i jejich rodičů, zákonných zástupců.

L - LÁSKA, LOAJALITA

S úctou a **Láskou** přijímáme všechny děti v naší mateřské škole.

I - INICIATIVA, INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP, INTEGRACE, INKLUZE

Ke každému dítěti přistupujeme **Individuálně**.

Všechny děti mají vypracovaný **Individuální vzdělávací plán**.

Š - ŠŤASTNÉ DĚTSTVÍ, DOSPÍVÁNÍ, MLÁDÍ

Snahou všech zaměstnanců je, aby zde děti prožívaly **Šťastné chvíle dětství**.

K - KAMARÁDSTVÍ

Všichni jsme **Kamarádi** a jako **Kamarádi** se k sobě chováme.

A - AKTIVITY

Nabízíme dětem speciální i zájmové programové **Aktivity**.
Aktivně prožíváme všechny společné **Akce školy**.

Naše mateřská škola v rámci předškolního vzdělávání poskytuje základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, schopností, zájmů a potřeb a věnuje speciální péči všem dětem se zdravotním postižením v úzké spolupráce a vazbě na rodinu každého dítěte. Snaha všech zaměstnanců směřuje ke vzájemné toleranci a přátelství k druhým bez rozdílu toho, jaký kdo je, jak vypadá a jaký má handicap. Snažíme se vytvářet prostředí, ve kterém se všechny děti budou cítit šťastné a spokojené, kde mohou prožívat šťastné dětství v přátelském a bezpečném prostředí, bez zbytečného shonu a napětí, kde budou pochopeny jejich individuální zvláštnosti.

V naší mateřské škole je hlavní snahou zajistit všem dětem ty nejlepší podmínky pro jejich rozvoj, předškolní vzdělávání, speciálně pedagogickou péči s využíváním speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek a didaktických materiálů, včetně zajištění služeb asistenta pedagoga a léčebné, nápravné a rehabilitační péče.

Nejdůležitějším cílem je vytvořit dětem takové podmínky, které jim zajistí co nejkomplexnější rozvoj jejich osobnosti a osvojení si co největšího množství poznatků a dovedností potřebných pro jejich další vývoj, socializaci a integraci, a současně budou plně respektovat jejich specifické potřeby.

8.2. DLOUHODOBÉ CÍLE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Rámcové cíle předškolního vzdělávání

1. cíl: Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání

- Poznání a ovládnutí vlastního těla, jeho akčních schopností, případného handicapu s možností rehabilitace, reedukace a kompenzace.
- Komunikace s okolním světem různými výrazovými prostředky, využití alternativní, augmentativní či usnadňované komunikace.
- Rozvíjet schopnost tvůrčím způsobem zaujímat postoje k reálnému i fantazijnímu světu a vyjadřovat je pomocí hry a jinými prostředky seberealizace s využitím kompenzačních pomůcek.

- Zdokonalovat slovní projev adekvátně různým situacím, učit se chápat a umožnit ostatním, aby ho pochopili, a zapojovat se do kolektivu.
- Poznávat a objevovat okolí, v němž dítě žije a seznamovat se s jeho nejdůležitějšími prvky a jevy.

2.cíl: Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

- Poznávat některé kulturní a umělecké projevy svého prostředí, rozvíjet schopnost zajímat se o kulturu své země,
- Zasahovat do svého prostředí, zapojovat se stále aktivněji do různých činností a do života v rodině a společenství, ve kterém dítě žije.
- Vytvářet přátelské vztahy, vyjadřovat bez zábrán vlastní pocity a rozvíjet postoje vedoucí k vzájemné spolupráci, pomoci, ohledu a toleranci k jedincům se speciálními potřebami, nebo jedincům jinak se odlišujícím.
- Navazovat sociální vazby ve stále širších okruzích, učit se vyjadřovat vlastní zájmy a hlediska s ohledem na ostatní.

3.cíl: Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

- Rozvíjet postupně samostatnost dítěte v základních lidských činnostech postupným zvládnutím vlastního těla, schopnost zapojovat se do společenství, v němž žije, a osvojovat si základní lidské návyky péče o zdraví i v rámci podmínek změněných zdravotním postižením.
- Vytvářet si postupně kladný obraz o sobě a budovat vlastní identitu prostřednictvím poznávání sebe sama a hodnocení osobních vlastností, možností i omezení.
- Poznávat, hodnotit a respektovat odlišné možnosti a formy jednání a vytvářet postupně kritéria vlastního vystupování.

ŠVP otevírá dětem cestu celoživotního rozvoje a učení s cílem naplňování těchto kompetencí:

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky
- klade otázky a hledá na ně odpovědi
- aktivně si všímá dění kolem sebe
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje;
- zadanou práci dokončí, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí,

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- řeší problémy, na které stačí
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešení, která funkční nejsou
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování
- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, uplatňuje základní společenské návyky a pravidla
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou

5. Kompetence činnostní a občanské

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že za svá rozhodnutí odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí

8.3. FORMY A METODY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání se uskutečňuje ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních, řízených a relaxačních aktivit. Při všech činnostech vycházíme z přání, zájmů a individuálních potřeb každého dítěte. Všechny činnosti by měly obsahovat prvky hry a tvořivosti bez předávání hotových poznatků a slovních poučení. Snažíme se o vzdělávání především hravými činnostmi, kterými se prolínají všechny vzdělávací okruhy. Specifickou formu zde představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagogické pracovnice s dětmi naplňují konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného a spontánního učení. Toto učení je podmíněno aktivní účastí dětí, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, ve skupinách i individuálně. Součástí vzdělávání jsou i školní a mimoškolní akce pořádané v rámci spolupráce s organizacemi, školami a veřejností, které doplňují a obohacují vzdělávací proces.

U všech dětí je uplatňována forma individuálního vzdělávání, včetně doplňujících speciálních programových aktivit s využitím speciálně pedagogických metod. Všechny děti mají vytvořen vlastní individuální vzdělávací plán, který je zaměřen především na speciálně pedagogické metody a činnosti (reedukační, kompenzační a rehabilitační), které působí na optimální rozvoj osobnosti, co největší samostatnosti a nápravy v oblastech jejich handicapu.

U dětí se zrakovým postižením budou do vzdělávacích činností denně zařazována skupinová i individuální pleopticko - ortoptická cvičení, cvičení prostorové orientace a smyslová cvičení. Speciální ortoptickou péči s dětmi s poruchou binokulárního vidění zajistí oční ortoptistka formou individuálních cvičení na zrakovém stimulátoru CAM, na makulotestu, amblyotrenažerech, troposkopu, cheiroskopu, lokalyzátoru. S dětmi nevidomými bude zařazeno cvičení v oblasti hmatu – haptika, orientace v prostoru, orientace v šestibodu Brailova písma, samostatnosti v sebeobsluze a hygieně.

U dětí s vadami řeči bude probíhat denně kolektivní logopedická péče, zaměřená na rozvoj smyslového vnímání, hlasových a dechových schopností, rytmus a melodii, artikulační obratnost, motoriku a grafomotoriku, slovní zásobu a vyjadřovací pohotovost. Individuální logopedická péče bude zaměřena na prevenci řečových vad, nápravu prostých i mnohočetných dyslálií a odstraňování vad vyplývajících z opožděného řečového vývoje nebo způsobených DMO, LMD, PAS. Tuto činnost budou provádět učitelky-logopedické asistentky pod vedením logopeda, který se dále věnuje dětem s těžšími poruchami (dysfázie, dysartrie, afázie, rozštěpy apod.).

U dětí s tělesným postižením bude stěžejním úkolem věnovat se pohybovým dovednostem v oblasti jemné i hrubé motoriky a nácvikům samostatnosti v oblasti sebeobsluhy a hygieny.

U dětí s těžším kombinovaným postižením se zaměříme na všechny oblasti, kde bude potřeba. Bude uplatňována metoda bazální stimulace neboli podpory formou podnětů všude tam, kde děti vzhledem k jejich postižení nejsou schopny se o dostatečný přísun přiměřených podnětů potřebných pro svůj vývoj samy postarat, rozvíjení senzomotorické integrace. Individuální péče bude též zaměřena na poruchy v orofaciální oblasti využitím myofunkční terapie. S dětmi tělesně postiženými a dětmi s kombinovanými vadami dále denně pracuje rehabilitační pracovnice, formou speciálních úkonů a terapií ordinovaných lékařem specialistou.

U dětí s poruchou autistického spektra bude denně probíhat vzdělávání formou TEACCH programu, zaměřené na strukturalizaci a vizualizaci s využíváním speciálních krabicových, komunikačních a jiných podpůrných systémů.

U dětí se sluchovým postižením bude denně individuální formou rozvíjeno sluchové vnímání, komunikační schopnosti za využití speciálních pomůcek, komunikačních programů, podpůrných systémů dle doporučení lékařů a poradenského pracoviště. Při vzdělávání budou využity a stimulovány zbytky sluchu, budou rozvíjeny schopnosti vedoucí ke komunikaci s okolím.

Vzdělávání dětí od 2 do 3 let bude individuálně přizpůsobeno možnostem a schopnostem dětí. Bude využívána nápodoba, situační učení, časté opakování činností. Děti se zpravidla nedokážou delší dobu soustředit, pozornost udrží jen velmi krátkou dobu a potřebují pravidelné rituály. Činnosti budou častěji střídány, největší prostor bude ponechán volné hře a pohybovým aktivitám. Častěji bude voleno individuální vzdělávání za účasti druhého pedagoga a individuální relaxační chvílky.

U **dětí nadaných** se zaměříme na rozvoj osobnosti dítěte individuální formou dle individuálních potřeb dítě, ve spolupráci s rodinou, s ohledem na stanovená podpůrná opatření a doporučení poradenského zařízení.

IX. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

9.1. CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY ŠVP

Program „S Eliškou poznáváme svět“ je vlastní program, který vydává ředitelka školy a na jehož zpracování se podílely všechny pedagogické pracovnice. Je závazným dokumentem pro tvorbu TVP. Vychází z RVP PV a ze specifik speciálního školství.

Naším cílem je vytvoření co nejoptimálnějších podmínek k rozvoji osobnosti všech dětí, k učení a komunikaci s ostatními a snaha pomoci dětem k dosažení co největší samostatnosti. Vzdělávání je přizpůsobeno potřebám, které vyplývají ze zdravotního postižení dětí, z vývojových specifik dětí dvouletých a dětí nadaných. V naší MŠ jsou uplatňovány speciální vzdělávací metody a celý proces vzdělávání je založen na důkladné pedagogické, psychologické a speciálně pedagogické diagnostice. Ve třídách je zajištěno souběžné působení dvou pedagogických pracovníků a působení asistentů pedagoga.

ŠVP umožňuje pedagogům v jednotlivých třídách pracovat samostatně, tvořivě s uskutečňováním svých nápadů a uplatněním své pedagogické a speciálně pedagogické způsobilosti. Je dokumentem otevřeným, který se na základě evaluačních činností bude dále dotvářet. Je uspořádán do integrovaného bloku, který je pedagogy rozpracován do jednotlivých tematických částí v třídních vzdělávacích programech.

Každá třída si vytváří vlastní třídní vzdělávací program se svou vzdělávací nabídkou. TVP jsou otevřené dokumenty, které se mohou v průběhu roku upravovat a doplňovat dle aktuálních potřeb a podmínek dané třídy, dle individuálních možností a potřeb jednotlivých dětí. Jsou tvořeny dílčími tematickými částmi integrovaných bloků. Na jejich tvorbě se vždy podílí obě učitelky.

Cílem školního vzdělávacího programu je umožnit všem dětem bez rozdílu přirozeně rozvíjet svou osobnost, její individualitu s celkovým citovým postojem k ostatním lidem, světu kolem nás, k člověku, k jeho práci, k rodině, k přírodě, k vlastnímu zdraví, k planetě Zemi, k historii a lidovým tradicím a zvykům.

Probudit zájem o poznávání všeho nového a vytvořit tak předpoklady pro další vzdělávání pomáhá dětem a pedagogům loutka Eliška. Postava dívky Elišky, jejíž jméno je odvozeno z adresy naší školy a v průběhu let se stalo i jejím názvem, bude děti provázet celým školním rokem, jeho jednotlivými ročními obdobími, svátky i událostmi, společně s dětmi bude poznávat a objevovat všechny proměny a radosti okolního světa.

Při zpracování a realizaci ŠVP je dbáno na uplatňování a respektování pedagogických zásad, zejména zásady úcty ke každému člověku a zásady ohledu na věkové a individuální zvláštnosti v rámci výchovy a vzdělávání. Časový prostor i vzdělávací obsah je otevřený, flexibilní, umožňující reagovat na aktuální situaci, vyplývající z možností a schopností dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a míry podpůrných opatření.

Vzdělávací obsah ŠVP je rozdělen do dvou částí, které se navzájem prolínají:

1. Část speciálně pedagogická

2. Část všeobecně vzdělávací – zahrnující pět vzdělávacích oblastí

- biologická

- psychologická

- interpersonální

- sociálně – kulturní

- environmentální

9.2. ČASOVÝ ROZSAH

Obsah vzdělávání je rozpracován do 2 integrovaných bloků, které odpovídají cca 2 pololetím. Každý integrovaný blok si pedagogové dělí do několika tematických částí, z nichž si každá třída může zvolit téma i časový rozsah. To znamená, že tento časový plán je volně přizpůsobitelný každému integrovanému bloku.

V TVP integrované bloky a jejich části budou na základě evaluací průběžně doplňovány a obohacovány podle zájmu a potřeb dětí a vývoje situace. Může být prodlužována či krácena doba jejich trvání. Tematické části se budou navzájem propojovat společným ústředním tématem, aby docházelo k vzájemnému propojování a současně rozvíjení a prohlubování již získaných zkušeností a dovedností dětí.

9.3. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. OBLAST BIOLOGICKÁ – Dítě a jeho tělo

Záměrem této oblasti je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní

kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Uvědomění si vlastního těla
- Rozvoj jemné a hrubé motoriky
- Ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Rozvoj a užívání smyslů
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody, pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů

Vzdělávací nabídka:

- Pohybové a sportovní činnosti a jiné sezónní aktivity
- Manipulační a motorické činnosti s pomůckami, předměty, nástroji
- Činnosti zaměřené na zdravý rozvoj – dechové, protahovací, uvolňovací, relaxační a odpočinkové
- Psychomotorické a smyslové hry
- Grafomotorické činnosti
- Hudebně – pohybové činnosti
- Sebeobslužné a pracovní činnosti
- Činnosti zaměřené na osvojování poznatků o zdraví, těle, o zdravém životním stylu
- Aktivity zaměřené na rozvoj výtvarných a grafických schopností a dovedností

Očekávané výstupy:

- zachovat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- zvládat prostorovou orientaci
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyb těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické návyky
- pojmenovat části těla, některé orgány
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

2. OBLAST PSYCHOLOGICKÁ - Dítě a jeho psychika

Záměrem je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

2.1. Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností – receptivních i produktivních
- Rozvoj komunikativních dovedností a samostatného, kultivovaného mluveného projevu
- Osvojení dovedností předcházejících čtení a psaní
- Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka, o verbální i neverbální formy sdělení

Vzdělávací nabídka:

- Artikulační, řečové, sluchové, rytmické hry, slovní hádanky
- Navazování dialogů, skupinové a individuální rozhovory
- Vyprávění zážitků, informací, vyřizování vzkazů
- Poslech pohádek a příběhů, jejich reprodukce a dramatizace
- Prohlížení a „čtení“ dětských knih
- Přednes a zpěv tematických textů, dramatizace
- Samostatný slovní projev na určité téma, samostatné vyprávění
- Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- Seznamování s různými sdělovacími prostředky

Očekávané výstupy:

- Ovládat dech, tempo, výslovnost a intonaci řeči
- Pojmenovat okolní jevy, pozorované skutečnosti
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- Domluvit se slovy i gesty
- Porozumět slyšenému
- Učit se nová slova a aktivně je používat
- Učit se zpaměti krátké texty

- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- Popsat situaci
- Chápat slovní vtip a humor
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- Utvořit jednoduchý rým
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- Poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- Poznat napsané své jméno
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film

2.2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Díličí vzdělávací cíle:

- Rozvoj a využívání slovně – logického myšlení, paměti a pozornosti
- Rozvoj tvořivého myšlení a vlastního sebevyjadřování
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektovým činnostem a učení, podpora zájmu o učení
- Vytváření zájmu pro práci s informacemi
- Rozvoj, kultivace smyslového vnímání
- Rozvoj představivosti a fantazie
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci

Vzdělávací nabídka:

- Hry: smyslové, poznávací, tvořivé, rytmicky – pohybové, dramatické
- Konkrétní činnost s materiálem, experimenty s materiálem a předměty
- Hry a činnosti zaměřené k procvičování vnímání, paměti a řešení problémů
- Přímé záměrné pozorování a chápání objektů, jevů, situací a osvojování poznatků
- Manipulační činnosti s předměty
- Zkoumání a chápání vlastností předmětů, jevů
- Hry a činnosti procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- Hry a činnosti zaměřené na seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy
- Činnosti seznamující s časovými pojmy a vztahy, proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, událostí apod.

Očekávané výstupy:

- Využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, všímat si
- Soustředit se na činnost a udržet pozornost
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Vyjádřit své myšlenky a úvahy
- Odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobnosti a rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- Chápat základní číselné a matematické pojmy a souvislosti a využívat je
- Chápat prostorové pojmy, orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

- Učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- Řešit problémy, úkoly a situace
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých, konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických činnostech

2.3. Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)
- Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- Získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Vzdělávací nabídka:

- Činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu, spontánní hry
- Podpora sebedůvěry a sebevědomí dítěte a oceňování jeho snahy a úsilí
- Příležitosti a hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání
- Hry na téma rodina
- Činnosti umožňující samostatné vystupování a vyjadřování
- Estetické a tvůrčí aktivity (slovní, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové)
- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi, dobro – zlo
- Četba sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- Přípravy společenských akcí (zvyky, tradice, oslavy, sportovní a kulturní programy)

- Výlety do okolí školy, do přírody, návštěvy kulturních a společenských akcí
- Hry a činnosti zaměřené na poznávání lidských vlastností - fyzické i psychické, emoce apod.

Očekávané výstupy:

- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- Uvědomovat si svou samostatnost, vyjadřovat vlastní názor, vyjadřovat souhlas i nesouhlas adekvátně různým situacím
- Ovládat své city ve známých a opakujících se situacích a přizpůsobovat jim své chování
- Přijímat pozitivní ocenění i neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Soustředit se na činnost a její dokončení
- Respektovat pravidla, přijímat povinnosti
- Zorganizovat hru
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí
- Prožívat a projevovat své city, snažit se ovládat afektivní chování
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- Vyjadřovat své prožitky slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou formou

3. OBLAST INTERPERSONÁLNÍ - Dítě a ten druhý

Záměrem je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů

Dílčí vzdělávací cíle:

- Pěstování pozitivního chování ve vztahu k druhým
- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhým
- Rozvoj schopností směřujících k navazování a rozvíjení vztahů k druhým lidem
- Rozvoj interaktivních komunikativních schopností
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztahu s druhými
- Vytváření a posilování prosociálního chování a postojů k ostatním - tolerance, respekt, citlivost apod.
- Rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka:

- Vstřícná vzájemná komunikace, ohleduplné tolerantní chování
- Činnosti zaměřené na verbální a neverbální komunikaci
- Sociální a interaktivní hry, dramatické činnosti, hudební, pohybové hry, společenské hry
- Kooperativní činnosti ve dvojicích a skupinkách
- Společné rozhovory, sdílení a naslouchání druhému
- Podpora dětských přátelství
- Hry vyžadující ohleduplnost k druhému, k ochotě rozdělit se, půjčit hračku, střídat se, pomoci a ke schopnosti vyřešit vzájemný spor; respektovat soukromí
- Četba a vyprávění na téma vztahy mezi lidmi
- Činnosti zaměřené na společnou tvorbu a respektování pravidel chování

- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí školy, rodiny
- Hry a činnosti zaměřené na ochranu bezpečí svého i druhých

Očekávané výstupy:

- navazovat kontakty se zaměstnanci školy, komunikovat s nimi a respektovat je
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uvědomovat si svá práva i povinnosti ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní (osobnostní) odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky
- chovat se citlivě a ohleduplně k ostatním
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc

4. OBLAST SOCIÁLNĚ KULTURNÍ - Dítě a společnost

Záměrem je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj základních kulturně - společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat a spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství, vnímat a přijímat základní hodnoty uznávané v tomto společenství
- Rozvoj kulturně – estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických), produktivních i receptivních
- Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění
- Vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- Rozvoj společenského i estetického vkusu
- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Vzdělávací nabídka:

- Kulturní, podnětné a sociálně pohodové prostředí MŠ
- Každodenní setkávání s pozitivními vzory chování a vztahů (zdvořilost, ohleduplnost, citlivost, tolerance)
- Činnosti zaměřené na poznávání mravních hodnot v jednání lidí, hodnot věcí a lidské práce
- Různorodé společenské hry a činnosti, kdy se děti spolupodílejí na organizaci, průběhu a výsledcích
- Přípravy společných akcí zaměřených na tradice, svátky, roční období
- Tvořivé umělecké činnosti (literární, výtvarné, hudební, dramatické)
- Setkávání se s uměním i mimo MŠ (návštěvy divadla, muzea, koncertů atd.)
- Aktivity přibližující svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur

- Činnosti zaměřené na poznávání a osvojování různých společenských rolí, na poznávání světa lidí a jejich práce

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi, pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- adaptovat se na život ve škole, zvládat požadavky a spoluvytvářet prostředí pohody
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat a hodnotit svoje zážitky
- vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

5. OBLAST ENVIRONMENTÁLNÍ – Dítě a svět

Záměrem je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o

jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- Rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
- Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
- Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí, k ochraně životního prostředí
- Osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí
- Poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka:

- Přirozené poznávání rozmanitosti světa přírody, kultury i techniky
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody
- Manipulace a experimentování s různými materiály, předměty, poznávání jejich vlastností
- Ekologicky zaměřené hry a aktivity, vycházky do okolí, výlety
- Smysluplné pracovní a pěstitelské činnosti
- Aktivity zaměřené na vnímání a pochopení světa kolem sebe
- Seznamování s kulturou místa a prostředí, ve kterém dítě žije a poznávání jiných kultur
- Poučení o možných nebezpečných vlivech prostředí a o způsobech, jak se chránit
- Činnosti zaměřené k získávání praktické orientace v nejbližším okolí, ve městě
- Sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- Aktivity zaměřené na téma dopravy, bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní
- Využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování s elementárními a srozumitelnými reáliemi o naší republice

- Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů
- Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií, kognitivní činnosti

Očekávané výstupy:

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, pestrý a různorodý
- Mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

9.4. INTEGROVANÉ BLOKY, ZÁMĚRY A KOMPETENCE

Vzdělávací nabídka integrovaných bloků je z velké části v kompetenci pedagogů, kteří sami volí celodenní činnosti a aktivity tak, aby byly pro děti zajímavé, podnětné, aby co nejvíce rozvíjely osobnost každého dítěte a plnily vzdělávací cíle a záměry školy a celého ŠVP.

1. INTEGROVANÝ BLOK: OD MAMINKY DO ŠKOLKY

Charakteristika a záměry integrovaného bloku:

- seznámení s prostředím mateřské školy, se speciální péčí
- rozvíjení kamarádkých vztahů, podpora zájmu dětí dovědět se něco nového o svých kamarádech, o jejich zájmech, handicapech

- osvojování pravidel společenského chování - pozdravit při příchodu i odchodu, poděkovat, omluvit se
- péče o společné hračky a zařízení – šetrné zacházení, úklid
- přijímání pravidel v herních situacích a přivýkání základním normám
- poznávání fyzických i psychických vlastností lidí - dovednosti, schopnosti, city
- seznámení s denním režimem, časoprostorovými vztahy
- seznámení se a dodržování pravidel bezpečnosti
- uvědomění si potřeby přátelství, vlastní identity, nutnosti tolerance
- vnímání svého JÁ, své osoby, rozvíjení schopností a možností vyjadřovat své pocity, potřeby a touhy slovy, prosazovat své názory a tolerovat názory druhých, uvědomění si potřeby bránit a chránit slabší
- osvojování a rozvíjení schopnosti samostatného vyprávění svých zážitků
- sledování změn v přírodě – ptactvo, zvířata, les, barvy, počasí
- poznávání ovoce, zeleniny, polních plodin, prací – význam, zdravé potraviny
- tvoření a experimentování s přírodninami a plodinami
- seznámení se zvyky a obyčejí spojené s podzimem
- seznámení s ekosystémem lesa
- získávání poznatků o podzimní přírodě na poli, louce, v lese a na zahradě, o některých druzích ovoce a zeleniny, o rozmanitostech přírody, tradicích, pouštění draků, získávání povědomí o potravinových řetězcích, práci na zahradách a na poli,
- poznávání stromů listnatých a jehličnatých,
- poznávání některých druhů volně žijících zvířat
- vedení k ochraně živé i neživé přírody
- poznávání lidského těla - celkový obraz o těle a jeho částech, rozvoj smyslového vnímání
- seznámení se způsoby předcházení nemocem a úrazům – prevence, bezpečnost, opatrné zacházení s některými předměty, pochopení vztahu mezi jednáním a důsledkem
- seznámení se zdravým životním stylem – hygienické návyky, pohyb, zdravé stravování, otužování, péče o tělo
- poznání služby související se zdravím: nemocnice a lékař, jeho práce, prostředí, péče o nemocné a staré lidi
- seznámení se zdravotním postižením kamarádů
- seznámení s chováním zvířat – příprava na zimní spánek

- seznámení se zvyky, tradicemi, obyčejí, jejich významem - Advent, Vánoce, sv. Mikuláš
- seznámení s biblickým příběhem, proč slavíme Vánoce
- tvoření - seznamování s různými výtvarnými technikami, výroba vánočních ozdob, dárků, pečení vánočního cukroví
- pochopení významu rodiny – vztahy, společné prožívání
- vyjádření přání svým blízkým, kamarádům - co jim přejeme dobrého
- spolupráce se školami a rodiči – společné koledování, tvoření, vystoupení
- uctívání tradic a svátků sv. Mikuláše, vánoc, seznamování s obyčejí, vnímání vánočních dnů jako času porozumění mezi lidmi
- seznámení se se zdravým životním stylem,
- seznámení se s místy, kde všude žijí lidé, kde žijí zvířata
- pozorování změn zimní přírody v životě lidí i zvířat
- rozvíjení schopnosti slovy popsat jednotlivé části lidského těla
- získávání poznatků o okolním světě, o tradicích jiných národů, o časových pojmech - adventní kalendář

Očekávané výstupy:

- pozoruje, objevuje, aktivně si všímá, co se kolem děje
- orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije – režim dne, prostředí školy
- spoluvytváří a dodržuje pravidla společného soužití mezi vrstevníky
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- navazuje přátelské vztahy
- snaží se řešit spory vzájemnou domluvou
- vyjadřuje své prožitky a pocity slovně, výtvarně, pohybově
- uvědomuje si změny v přírodě
- naučí se krátký text básně, písně s podzimní tematikou

- zvládne jednoduchou dramatickou roli – reprodukce, dramatizace pohádky
- chápe prostorové pojmy
- sladí pohyby s rytmem hudby
- pozná některé druhy ovoce, zeleniny, s využitím různých smyslů – hmatem, čichem, zrakem, chutí
- pozná některé druhy ptáků, lesních zvířat a stromů (plodů) - sluchem, zrakem, hmatem
- pozná některé struktury, povrchy - hmatem, zrakem
- orientuje se v prostoru
- chápe význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka
- udrží pozornost přiměřeně dlouhou dobu
- navazuje kontakty s dospělými, překonává stud, komunikuje s nimi, respektuje je
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury a přírody, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; vymýšlí nová řešení
- uvědomuje si, že za své chování a jednání zodpovídá a nese důsledky
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých
- projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými)
- snaží se chovat v souladu s vytvořenými představami o lidských hodnotách a normách
- soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá
- podílí se na dění ve třídě, spolupracuje se skupinou, radostně prožívá oslavy
- získá základní poznatky o českých vánočních tradicích, ale i o zvycích v jiných zemích
- zapamatuje si texty básní a říkadel, písní a reprodukuje je na veřejnosti

- zachází bezpečně s různými pracovními nástroji (nůžky, lepidlo, váleček, formičky), pociťuje radost ze své práce a z vlastní tvůrčí činnosti
- vnímá všemi smysly, rozlišuje vůně, chutě, zvuky, povrchy
- pojmenuje části těla, některé orgány zná jejich funkci
- rozliší, co prospívá a co škodí zdraví
- Ví o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí a mít povědomí o tom, jak a kde hledat pomoc
- ovládá jemnou motoriku, vizuomotorickou koordinaci
- porozumí slyšenému, umí slyšené reprodukovat
- zvládne jednoduchou dramatickou úlohu
- koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou
- má povědomí o těle a jeho vývoji - o narození, růstu těla a jeho proměnách
- zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišuje citové projevy v rodinném a cizím prostředí
- vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sledovat se zájmem literární, dramatické, hudební představení a hodnotí svoje zážitky

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti
- pohybové činnosti na školní zahradě, míčové hry, pohybové a hudebně pohybové hry
- třídní výlety do okolí školy a okolí města – pohybové činnosti v přírodním terénu, pozorování, experimentování
- manipulační činnosti s přírodninami, nástroji, náčiním, různorodým materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry na posilování vzájemné spolupráce, tolerance, kamarádství
- hry – konstruktivní, didaktické, námětové, interaktivní, společenské , sociální
- výtvarné, dramatické, hudební a hudebně pohybové činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu

- činnosti směřující k ochraně zdraví a vytváření zdravých životních návyků
- hry a činnosti rozvíjející smyslové vnímání
- grafomotorická cvičení
- rozhovory, jazykové hry - artikulační, řečové, sluchové a rytmické
- vyprávění podle obrazového materiálu, podle vlastní zkušenosti – toho co prožilo
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- pozorování přírodních, kulturních i technických objektů v okolí školy
- záměrné pozorování, manipulace a experimentování s předměty, určování jejich vlastností, znaků a funkcí
- hry a činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry procvičující orientaci v prostoru
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem
- společná tvorba pravidel vzájemného soužití a chování
- příprava společné aktivity s rodiči – podzimní čarování
- návštěva kulturních míst a akcí (výstavy, divadelní představení, sportovní akce)
- účast na akcích zaměřených na poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit - dopravní situace, kontakt se zvířaty, nebezpečné situace apod.
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích,
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les)
- ekologicky motivované herní aktivity
- pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti
- činnosti zaměřené k péči o školní prostředí a školní zahrad
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí

- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- zdravotně zaměřené cvičení - vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační, balanční cvičení
- manipulační činnosti a úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem při pracovních a výtvarných činnostech
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- smyslové hry a činnosti
- grafické činnosti
- činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti zaměřené na prevenci úrazů, nemocí, nezdravých návyků
- společné rozhovory, vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle vlastní fantazie
- příležitosti k samostatnému slovnímu projevu na určité téma
- třídění, přiřazování, uspořádání, porovnávání předmětů
- činnosti zaměřené na rozvoj zrakové a sluchové paměti
- hry podporující tvořivost, představivost a fantazii
- činnosti zaměřené na seznamování matematickými pojmy a jejich symbolikou - číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství
- činnosti přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí
- činnosti umožňující samostatné vystupování a vyjadřování
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevování citů v sebekontrolě a v sebeovládání
- návštěvy dětských kulturních akcí
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní
- sledování událostí a účast na akcích města

2. INTEGROVANÝ BLOK: ZE ŠKOLKY DO SVĚTA

Charakteristika a záměry integrovaného bloku:

- poznávání znaků a projevů zimy – změny v přírodě, počasí, vlastnosti sněhu, ledu, oblékání, činnosti na sněhu, ochrana krajiny sněhem
- seznámení se způsobem života ptactva a zvířat v zimě, s péčí o ně
- seznámení s prevencí nachlazení, úrazů spojených se zimními sporty – bezpečná výstroj a chování, uklouznutím- význam posypu na cestách a chodnících
- experimentování se sněhem, vodou a ledem- přípravy jednoduchých pokusů
- seznámení s tradicí OH - realizace a dramatizace zimní olympiády, upevňování vědomí posilování společného dosahování cíle – vést ke společnému prožívání vítězství, k pomoci slabšímu, pochopit význam fair play
- rozvíjení fyzických dovedností při zimních sportech
- seznámení se způsobem a podmínkami života jiných národů
- využívání a práce s informacemi - prohlížení a četba knih, encyklopedií a časopisů, práce s mapou
- tvoření ze sněhu, z netradičních materiálů, poznávání jejich vlastností
- poznávání charakterových vlastností - pohádkových postav, rozlišování dobra a zla
- dramatizace pohádek a příběhů
- rozvoj tvořivosti a fantazie – příprava maškarního reje, dramatizace, maňáskové a loutkové divadlo, výroba loutek
- poznávání hudebních nástrojů, jejich zvuků
- rozvoj kulturního a hudebního povědomí, seznámení s různými hudebními styly
- seznámení s obdobím a tradicí masopustu, se znaky s tímto obdobím spojenými
- seznamování s knihou a příběhem – přínos, význam, poznání, možnosti využití, emoce, ponaučení, zacházení s knhami, návštěva knihovny
- seznámení s profesemi spojenými s knihou
- seznámení s různými druhy umění – divadelní, hudební, literární...
- rozvíjení předčtenářských a grafomotorických dovedností
- pozorování změn zimní přírody v životě lidí i zvířat, pozorování stop ve sněhu, poslech zvuků,
- seznamování se se zimními sporty, vnímání zimy všemi smysly

- seznámení s různými druhy a formami pohádek (veršovaná pohádka, bajka,..), s pohádkami z cizích krajů, poznávání různých druhů maňásků a loutek, rozvíjení představivosti a fantazie při dramatizaci a improvizaci
- poznání tradice masopustního veselí
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů,
- porovnávání knižní a filmové podoby, obrazové a zvukové podoby příběhů a pohádek
- prohlížení knížek a encyklopedií
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- seznámení s podobou knihy - ilustracemi, texty
- seznámení s elementárními literárními žánry – próza, poezie
- seznámení se známými dětskými spisovateli, ilustrátory
- poznávání proměn přírody na jaře – počasí, tání sněhu, probouzení přírody, barvy, srovnávání ročních období
- pozorování, objevování, všímání si změn, přírodních zákonitostí – střídání ročních období
- pozorování a poznávání rostlin, květin, seznámení se s péčí o ně, s jarními pracemi
- pozorování vztahů mezi rostlinami a lidmi (potrava, léčivé byliny)
- poznávání života domácích a hospodářských zvířat – mláďata, rodiny, význam pro člověka, podmínky a způsob života
- seznámení se zvyky, tradicemi, obyčeji velikonočních svátků
- seznamování s lidovou slovesností
- ochrana životního prostředí - třídění odpadu, ekologické chování
- orientace v prostředí, ve kterém žije
- seznamování s dopravními prostředky, s dopravními situacemi a se silniční bezpečností (vědět, co je semafor a jak se chovat na silnici)
- seznamování s tradicí pálení čarodějnic
- tvořivé činnosti spojené s tradicemi a zvyky
- zkvalitňování fonemického sluchu
- využívání všech získaných zkušeností v praktických situacích
- pohybové aktivity pro posílení organismu
- vnímání vlastní potřeby chránit přírodu
- upevňování povědomí o vesmíru, podnebí a ovzduší, seznamování s encyklopediemi, mapami

- příprava na zápis do ZŠ formou opakování znalostí barev, geometrických tvarů, pojmů před, za, první, poslední, nahoře, dole, vpravo, vlevo, procvičováním poznávání hlásek na začátku a konci slova, tvorbou rýmů a opačných významů slov, tvorbou číselných i nečíselných řad, procvičováním paměti, logického myšlení a prostorové orientace
- poznávání života lidí na Zemi - města, vesnice, domov, naše a hlavní město
- získávání poznatků o historii života na Zemi, o pravěkých zvířatech, cizích národech
- seznamování se s rozdíly mezi městem a vesnicí, základní poznatky o vzniku a historii měst
- poznávání planety Země – vesmír, vodstvo, pevniny, národy,
- vést děti k uvědomění si citového zázemí v rodině, ke vzájemné úctě mezi všemi jejími členy
- poznávání různých profesí, lidské práce – význam, přínos, vzniklé hodnoty
- poznávání a experimentování s různými materiály
- poznávání života na loukách, u rybníků – živočichové, hmyz, rostliny, ekosystém, přínos pro člověka, ochrana
- seznámení s koloběhem vody v přírodě – význam vody pro život, pokusy a praktické činnosti
- poznávání života exotických a mořských zvířat
- poznávání života jiných národů – tradice, jazyk, zvyky, kultura
- seznámení se s letními sporty a aktivitami
- seznámení s bezpečným chováním v době letních a pohybových aktivit – prevence
- podpora aktivit a činností v přírodě, lese – rozvíjení pohybových dovedností
- upevnit poznatky o okolním světě, dovednosti a vědomosti předškoláka
- rozvíjení tvořivých a estetických činností – vystoupení ke Dni matek, výroba dárků
- poznávání života a kultur jiných národů a etnických skupin, jejich zvyklostech, tradicích
- příprava a realizace oslav Dne matek - veřejné vystoupení
- pozorování letní přírody, změn, barev, poznávání některých druhů zvířat a hmyzu
- seznámení se základním modelem rodiny a jejími principy, s rodinnými příslušníky

Očekávané výstupy:

- Podílet se na dění ve třídě, spolupracovat se skupinou, radostně prožívat společné činnosti -
- Osvojit si základní poznatky o zvycích a tradicích
- Pohybovat se na sněhu a ledu a dodržovat pravidla bezpečného chování

- Vyjádřit slovně, výtvarně, hudebně, pohybově i dramaticky své prožitky, představivost, fantazii a svoje zážitky hodnotit - říci co bylo zajímavé, co zaujalo, co se líbilo apod.
- Chápat, že každý má svou roli ve skupině, podle které je třeba se chovat
- umět slyšené reprodukovat
- Umět vyjádřit pocity a náladu hudbou a pohybem - radost, smutek, zlost apod.
- Šetrně zacházet s knihou a pracovat s ní
- Zacházet šetrně s hračkou, umět se o svou hračku podělit
- Dodržovat základní normy společenského chování a používat slova děkuji, promiň, odpouštím ti apod.
- Umět napodobit pohyb, taneční krok podle vzoru a sladit ho s hudbou
- poznat hudební nástroje podle obrázku, podle zvuku
- zvládnout jednoduchou rytmizaci a melodizaci písní a říkadel
- uvědomit si vhodné a nevhodné chování při společenských a kulturních akcích
- pochopení změn zimní přírody v životě lidí i zvířat,
- poznat některé přírodní jevy, zvířata podle zvuků, stop
- poznání různých druhů zimních sportů, jejich pravidel,
- vnímat okolní přírodu, poznávat vlastnosti ledu, sněhu všemi smysly
- zvládnout vyjádřit se prostřednictvím dramatizace, snažit se o improvizaci
- aktivně se zapojit do příprav a konání oslav masopustu
- poznat tradice masopustních oslav – porovnání s minulými generacemi
- poznat krásu slovesného umění, jeho sdělovací a výrazové možnosti, tradici
- sledovat děj a zachytit hlavní myšlenku příběhu
- zvládnout jednoduchý hudební doprovod na rytmický nástroj – samostatně, se skupinou
- poznávat a hodnotit charaktery knižních hrdinů
- poučit se z knih, z charakterů jednotlivých hrdinů, z dějů
- Získat poznatky o materiálech (papír, plast, sklo, železo)
- Naučit se třídit odpady a uplatňovat hygienické návyky při manipulaci s odpady
- Seznámit se a používat nové pojmy – např. recyklace
- Prakticky pečovat o své okolí
- Získat poznatky o proměnách okolního světa v souvislosti se střídáním ročních období
- Navrhovat řešení problémů a úkolů, nalézat nová řešení
- Rozlišovat, co okolní prostředí poškozuje, všimnout si nepořádků, upozorňovat na ně

- Vědomě využívat všech smyslů
- Zvládat pohyb v nerovném terénu
- Rozvíjet jazykové schopnosti – výslovnost, homonyma, synonyma, první a poslední hlásky a slabiky (starší děti)
- Být aktivní, ptát se a dozvídat se nové informace
- Chovat se citlivě a ohleduplně ke slabším a mladším dětem, soucítit s nimi
- Všimnout si toho, co si druhý přeje a potřebuje a umět pomoc nabídnout
- Dělit se o hračky, pomůcky sladkosti, ale i úkoly a povinnosti
- Sladit pohyb se zpěvem vědomě napodobit pohyb podle vzoru, přizpůsobit se pokynu
- Zazpívat písně, rozlišovat rytmus
- Výtvarně zpracovat prožitky
- Získat poznatky o jarní přírodě, koloběhu vody, jejím významu pro život rostlin i lidí
- Učit se spontánně i vědomě, soustředit se na činnost, záměrně si pamatovat a dokončit práci
- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chovat se ohleduplně s ohledem na zdravé a bezpečné okolí – přírodní i společenské
- Chápat, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomovat si, že se svým chováním na něm podílí a ovlivňuje je
- uvědomovat si svá práva a práva druhých
- ovládat řeč, hovořit ve vhodně formulovaných větách
- aktivně se podílet a účastnit dění ve škole i na veřejných akcích spojených s oslavami Velikonoc
- získat poznatky o domácích a hospodářských zvířatech, jejich významu pro člověka, způsobu života
- chovat se bezpečně v silničním provozu
- Pohybovat se v různém prostředí (písek, voda, po zvýšené ploše, mezi překážkami apod.)
- Vnímat, že svět je pestrý, rozmanitý a má svůj řád
- poznat rozličné profese, uvědomit si nutnosti pracovat, ale také odpočívat a bavit se vhodnou formou
- seznámit se s mnoha druhy odpočinku a zábavy, s různými druhy sportů
- poznat jednoduché či zajímavé technologické postupy
- prožít úspěch z dobrého a využitelného výsledku své práce, aktivity

- vnímat své JÁ, svou osobu, rozvíjet schopnosti a možnosti, vyjadřovat své pocity, potřeby a touhy slovy, prosazovat své názory a tolerovat názory druhých, uvědomit si potřeby bránit a chránit slabší chápat odlišnosti a tolerovat nedostatky,
- uvědomit si nebezpečí při přeceňování vlastních možností a schopností při různých druzích sportů a venkovních aktivitách
- Chápat svátek matek jako poděkování za obětavost a lásku, která není dopřána všem
- poznat některé druhy zvířat, jejich způsob života - cizokrajná, mořská, vodní, hmyz
- vnímat období prázdnin jako dobu cestování a poznávání nových světů, národů a kultur
- získat povědomí o cizích národech
- Pojmenovat většinu toho, co nás obklopuje
- Chovat se tak, aby nedocházelo k ohrožení zdraví svého a zdraví a bezpečnosti druhých
- odhadnout své síly, hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- rozlišit řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokázat mezi nimi volit
- poznat, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chovat obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umět odmítnout
- svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- mít základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- při společných činnostech se domlouvat a spolupracovat
- přijmout vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

Vzdělávací nabídka:

- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- určování a pojmenovávání vlastností pozorovaných jevů a dějů, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s předměty - třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání
- volné hry a experimenty s materiály a předměty, s přírodním materiálem
- námětové hry a činnosti – na knihovnu, na divadlo apod.
- práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii – prohlížení, čtení, poslech, pozorování činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů - písmena, číslice, znaky
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v rovině

- spontánní hra
- činnosti umožňující samostatné vystupování, vyjadřování dětí před ostatními
- estetické a tvůrčí aktivity slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- návštěvy dětských kulturních akcí
- záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší - fyzické i psychické vlastnosti, jazyk, a v čem jsou si podobní
- interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry a etudy
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- aktivity podporující kamarádství, přátelství
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného chování při společných sportovních aktivitách – fair play
- příprava a realizace společné slavnosti – masopust, karneval, sportovní akce – zimní olympiáda
- poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu - návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí ve městě
- hry zaměřené k poznávání společenských rolí, profesních rolí
- aktivity přibližující dítěti mravní hodnoty - dobro, zlo, spravedlnost, pravda
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody - vycházky do okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování
- praktické činnosti vedoucí k seznámení s různými přírodními látkami a materiály ve svém okolí a k získávání zkušeností s jejich vlastnostmi - praktické pokusy, zkoumání, manipulace
- ekologicky motivované herní aktivity
- jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti směřující k vytváření zdravých životních návyků
- činnosti zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- rozhovory, vyprávění příběhů, vyprávění podle skutečnosti, podle obrázků

- vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo, zhlédlo, prožilo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv – jarní a velikonoční tematika
- grafické napodobování tvarů, čísel, písmen
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků
- seznamování dětí s různými sdělovacími prostředky
- činnosti přibližující dětem přirozené časové i logické posloupnosti dějů, běžné proměny a vývoj
- pozorování přírodních jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- pozorování předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností a znaků - velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky
- třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání
- volné hry a experimenty s materiálem
- cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- hry podporující představivost a fantazii - kognitivní, hudební, taneční
- činnosti vedoucích k poznávání časových pojmů a vztahů souvisejících s běžnými proměnami a vývojem přírody
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů - písmena, číslice,
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou - číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství, a jejich praktickou aplikaci
- činnosti umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, rozhodování
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity – slovesné, hudební, pohybové
- výlety do okolní přírody
- návštěvy kulturních akcí
- hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry
- společné a kooperativní aktivity nejrůznějšího zaměření ve skupinkách
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí nejbližšího okolí školy a města
- činnosti a situace, kde se dítě učí chránit bezpečí své i druhých
- přípravy a realizace společných zábav a slavností v rámci zvyků a tradic

- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí - různé pracovní činnosti, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností – zahrada, ochrana přírody, školní statek apod.
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění
- návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí, s tradicemi a zvyky jiných kultur a národů
- poučení o možných nebezpečných situacích - manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy
- praktické užívání technických přístrojů
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami
- seznamování dítěte s elementárními reáliemi o naší republice, planetě, vesmíru
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů
- ekologicky motivované herní aktivity
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstelské a chovatelské činnosti
- činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody
- vycházky do okolí, výlety
- vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a významných objektů účast na sportovních a poznávacích akcích
- poučení o možných nebezpečných situacích, jak se chránit
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě - živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek k seznamování dítěte

elementárními dětmi srozumitelnými reáliemi o naší republice

- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů louka, rybník, moře a oceán, africká savana
- činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- přípravy a realizace společných oslav - sportovní akce, kulturní programy apod.
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, profese)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich práce (praktických ukázek z okolí dítěte, exkurze, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty)
- aktivity přibližující dítěti rozmanitost kultur a národů
- aktivity podporující sblížení dětí, podporující kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími - společná setkávání
- hry a činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat)
- samostatné vystupování, vyjadřování - estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, dramatické, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevu kladných citů
- záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem)
- předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích – dramatické a improvizční hry
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti, komentování zážitků, samostatné vyprávění na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- pohybové činnosti - základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, psychomotorické hry
- grafické činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů hrozících při hrách, při setkávání s cizími lidmi

X. EVALUAČNÍ SYSTÉM

10.1. CÍL EVALUACE:

Cílem evaluace bude ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v naší mateřské škole, vyhodnocovat podmínky školy. Evaluace a autoevaluace budou nezbytnou součástí vzdělávacího procesu. Naší snahou je, aby hodnotící systém byl smysluplný a poskytoval pedagogickým pracovníkům účelnou a pravdivou zpětnou vazbu o efektivitě školního vzdělávacího programu a o výsledcích vlastní práce. Součástí každé evaluační činnosti bude její vyhodnocování, které bude zahrnovat i návrhy opatření, případně i návrhy na další úpravu ŠVP. ŠVP bude stále pracovním materiálem celého kolektivu pedagogů na naší škole. Na závěr školního roku bude vytvořena shrnující evaluační zpráva, která by měla vyhodnotit celý proces realizace školního vzdělávacího programu a vést k úpravám tohoto programu.

Při evaluaci si budeme vždy klást tyto otázky:

- Co hodnotíme?
- Proč hodnotíme?
- Co se chceme dovědět?
- Jak hodnocení ovlivní naši další činnost?

Abychom získaly kvalitní a co nejobektivnější zpětnou vazbu bude třeba dbát na tyto zásady:

- Naučit se uvědomovat si nedostatky, připustit, že vůbec nějaké máme.
- Odhalení a pojmenování příčin – proč tomu tak je
- Zvolení nových, účinnějších postupů, tj. náprava.

10.2 OBLASTI EVALUACE:

1. Kvalita naplňování zvolených záměrů, programových cílů včetně kvality výsledků vzdělávání u dětí

Cíle :	Vyhodnotit naplnění stanovených záměrů, v rámci zrealizované vzdělávací nabídky stanovit případná opatření do další tematické části v rámci integrovaného bloku, prolínání vzdělávacích oblastí
---------------	---

Časový rozvrh:	Vždy po ukončení tematické části, v pololetí a na konci roku
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - evaluace tematické části - denní vyhodnocování VV práce - pololetní a výroční hodnocení TVP - IVP jednotlivých dětí – záznamy - pedagogické rady
Kdo:	Učitelky

2. Kvalita způsobů zpracování učiva – soulad RVP – TVP – ŠVP, jeho realizace – vyhodnocování integrovaných bloků

Cíle:	Ověřit soulad ŠVP-TVP-RVP, soulad vytvořených integrovaných bloků a částí daného integrovaného bloku, vhodnost způsobů zpracování ŠVP a TVP, zda jsou přehledné a funkční, reflektující cíle všech oblastí, prověřit přínos realizovaného projektu všem dětem – co chybělo, k čemu je třeba se vrátit, získané kompetence, vzdělávací cíle.
Časový rozvrh:	V průběhu i závěru integrovaných bloků (tematické části), pololetní a výroční vyhodnocování, výstup – vyhodnocení – zpětná vazba
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - kritéria souladu RVP a ŠVP, - průběžné vyhodnocování společně s dětmi - denní vyhodnocování vzdělávací činnosti - konzultace učitelek - konkrétní pojmenování pozitivních, ale i negativních zjištění - vyvození závěrů - pozorování běžné i záměrné - pedagogické rady - hospitační záznamy - záznamy pedagogické a speciálně pedagogická diagnostiky - dotazníky
Kdo:	Učitelky, ředitelka, zástupkyně

3. Kvalita vzdělávací práce pedagogů i součinnosti provozních pracovníků

Cíle:	Hodnocení vlastního průběhu realizace vzdělávacího procesu z hlediska používaných metod a forem práce, hodnocení součinnosti pedagogických a provozních pracovníků, pedagogický styl, cíle a postupy, tvořivost
Časový rozvrh:	V průběhu i závěru integrovaných bloků a jejich částí

Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring - konzultace pedagogů - hospitace - dotazníky + výstup - pedagogické rady - týdenní miniporady - provozní porady
Kdo:	Učitelky, ředitelka, zástupkyně

4. Osobní rozvoj pedagogů

Cíle:	Uplatnění nových poznatků z DVPP ve vlastní práci, autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu, autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu.
Časový rozvrh:	Průběžně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - konzultace - pedagogické rady - hospitace - monitoring - autoevaluační dotazníky - portfolio
Kdo:	Učitelky, ředitelka, zástupkyně

5. Evaluace speciálních programových aktivit

Cíle:	Hodnocení speciálních programových aktivit ve vztahu k naplnění vzdělávacích záměrů a vzdělávacích cílů a v souladu s koncepcí školy. Hodnocení pokroků v oblastech speciálně pedagogické péče.
Časový rozvrh:	Průběžně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - tvorba, aktualizace a vyhodnocení IVP - konzultace pedagogů a odborných zdravotnických pracovníků - konzultace pedagogů a poradenských pracovníků - pedagogické rady - rehabilitační schůzky - konzultace s logopedkou - konzultace učitelky-rodíče
Kdo:	Učitelky, ředitelka, zástupkyně

6. Evaluace zájmových terapií

Cíle:	Hodnocení zájmových terapií ve vztahu k naplnění vzdělávacích záměrů a vzdělávacích cílů a rozvoji osobních pokroků dětí.
Časový rozvrh:	Pololetní a výroční hodnocení
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none">- konzultace s rodiči- konzultace vedoucí zájmových terapií – ostatní učitelky- zapojení do soutěží- výstavy pro veřejnost- vystoupení pro rodiče- třídní schůzky
Kdo:	Učitelky, vedoucí zájmových terapií

7. Speciálně pedagogická diagnostika-tvorba individuálních vzdělávacích plánů/individuálních plánů rozvoje dětí

Cíle:	Zhodnotit potřeby a průběžné pokroky jednotlivých dětí v oblastech jejich handicapu, stanovit postupy speciálně pedagogické péče, vytvořit přehled o individuálních potřebách dětí.
Časový rozvrh:	Říjen-listopad, únor-březen, červen a průběžně dle potřeby stanovení podpůrných opatření
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none">- tvorba IVP dle stanovených kritérií – grafických a písemných- aktualizace a vyhodnocování- spolupráce učitelek a odborníků- konzultace učitelek- konzultace s rodiči- pedagogické rady- kontrola speciálně pedagogické dokumentace- návštěvy poradenských pracovníků
Kdo:	Učitelky, ředitelka, zástupkyně

8. Evaluace personálních podmínek

Cíle:	Zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů RVP, kvalifikovanost pedagog. týmu, uplatňování odborných kompetencí pedagogů, DVPP ve vztahu k ŠVP a naplnění cílů a specializaci pedagogů, efektivní personální zabezpečení
Časový rozvrh:	1x ročně

Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - dotazníky - průběžné vzdělávání ped. pracovníků - efektivita - kontrolní činnost - hospitace - pedagogické a provozní porady
Kdo:	Učitelky, ředitelka, zástupkyně

9. Evaluace materiálních podmínek

Cíle:	Zhodnotit materiální podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP <ul style="list-style-type: none"> - budova, technický stav - vybavení tříd - nábytek - pomůcky, hračky, kompenzační pomůcky - školní jídelna-výdejna - soulad s legislativou - didaktické pomůcky - sociální zařízení
Časový rozvrh:	1 x ročně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - záznamy z pedagogických a provozních porad - kontrolní činnost
Kdo:	Všechny pracovnice dle místa pracovní působnosti

10. Evaluace ekonomických podmínek

Cíle:	Hodnocení činnosti v oblasti ekonomiky školy, čerpání mzdových nákladů, účelnost, efektivnost hospodaření, získávání sponzorských příspěvků
Časový rozvrh:	4x ročně – přehled čerpání, průběžné sledování
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - Tabulky - hospodaření - výroční zprava o hospodaření - konzultace - pedagogické a provozní porady - sponzoring
Kdo:	Ekonomka, ředitelka, zástupkyně – dle stanovených kompetencí

11. Evaluace organizačních podmínek školy

Cíle:	Zhodnotit účelnost, vhodnost a promyšlenost organizace a režimového uspořádání ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP a provádění speciálních programových aktivit a zájmových terapií
Časový rozvrh:	1 x ročně

Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring - hospitace - spolupráce s odbornými zdravotnickými pracovníci - konzultace - dotazníky - pedagogické a provozní porady
Kdo:	Všechny pracovnice dle profesní odpovědnosti a místa výkonu práce

12. Evaluace spolupráce s rodinou

Cíle:	Úspěšnost zvolených metod, forem spolupráce a naplnění stanovených záměrů v této oblasti v ŠVP
Časový rozvrh:	1 x ročně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring - fotodokumentace - speciální programové aktivity a zájmové terapie - rozhovory a konzultace s rodiči - společné akce a třídní schůzky s rodiči - dotazníky - pedagogické a provozní porady
Kdo:	Učitelky, ředitelka, rodiče – dotazníky, zástupkyně

13. Evaluace spolupráce SG, KPZP Eliška, zřizovatelem, veřejností, školami

Cíle:	Vyhodnotit kvalitu a účelnost zvolených metod ve vztahu k naplnění stanovených záměrů ve ŠVP
Časový rozvrh:	1 x ročně
Nástroje:	<ul style="list-style-type: none"> - záznamy z jednání - fotodokumentace - konzultace se zástupci OŠMS KÚ - vystoupení dětí na veřejnosti - akce pro rodiče a veřejnost - prezentace školy na veřejnosti - úspěšnost grantů - tiskové zprávy - zprávy ČŠI - účast v soutěžích - pedagogické a provozní porady
Kdo:	Ředitelka, zástupkyně, pracovníci dle stanovených kompetencí a pověření

Školní vzdělávací program se vydává ke dni 1.9.2021